

XX. évfolyam, 3. szám, 2017

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

**Gabona és Ipari Növények
XX. évfolyam, 3. szám, 2017**

Megjelenik kéthetente
2017. február 16.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Keresztessyné Mohr Katalin
keresztessyne.mohr.katalin@aki.gov.hu

Közreműködő
Tubáné Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 1) 476-3060

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Gabonapiaci jelentés.....	4
Búza.....	4
Kukorica.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék jegyzése.....	7
Termelői és kikötői árak.....	12
Gabonapiaci információk.....	15
Olajnövény-piaci jelentés.....	17
Szójabab.....	17
Repcemag.....	17
Napraforgómag.....	18
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	21
Termelői és kikötői árak.....	25
Olajmagpiaci információk.....	27
Cukorpiaci jelentés.....	29

Összefoglaló

A bőséges kínálat dacára a búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 3,5 százalékkal 165 dollár (USD)/tonnáig emelkedett a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) február első két hetében.

Az Európai Unióban 8,8 millió hektárról takaríthatnak be a gazdák kukoricát az idén ősszel, szemben a 2016. őszi 8,7 millió hektárral.

A *Reuters* hírügynökség a kukorica területének növekedését vetítette előre az USA-ban a 2017. évben.

A szójabab az egy évvel korábbinál 8 százalékkal nagyobb területet, 910 ezer hektárt foglalhat el az Európai Unióban 2017-ben.

Az Európai Unióban már jelenleg is szűkösek a repcemagkészletek, amit a termény jegyzése is tükröz a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*).

A vonzó árak ellenére nem nőtt a repcemag vetésterülete az Európai Unióban 2016 őszén, ráadásul a szokatlanul hideg januári időjárás miatt több tagországban is aggodalomra ad okot az állományok állapota.

Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsde árupiaci szekciójában 107,5 ezer forint/tonnáig gyengült a napraforgómag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése február első dekádjában. A fizikai piacon az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 103-104 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát az olajmag február első hetében, az egy évvel korábbinál 12 százalékkal olcsóbban.

A 2015/2016. gazdasági évben a világpiacon és az EU-ban is jelentősen emelkedett a nyers- és a fehércukor ára.

Gabonapiaci jelentés

Búza

Az USA agrárminisztériuma (*USDA*) februári világpiacon kitékintésében továbbra is rekordbúzatermést jelez a világon a 2016/2017. gazdasági évre, jóllehet 4 millió tonnával lefelé, 748 millió tonnára korrigálta azt az egy hónappal korábbihoz képest India és Kazahsztán vártnál kisebb kibocsátása miatt. Példátlannal nagy mennyiségű, 178 millió tonna búza fordulhat meg a világpiacon ebben a szezonban, és a felhasználás növekedése ellenére közel 250 millió tonna tartalék is maradhat, ami szintén mindenkorai rekord lenne.

A bőséges kínálat dacára a búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 3,5 százalékkal 165 dollár (USD)/tonnáig emelkedett a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) február első két hetében. A jegyzés erősödését segítette, hogy az USA-ban a búzatermelés gyenge jövedelmezősége miatt sokan hagytak fel a növény termesztésével, és 2016 őszén az elmúlt 108 év (!) legkisebb területén vetettek őszi búzát a Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) tájékoztatása szerint. A 13,1 millió hektár vetésterület 10 százalékkal múlja alul az egy évvel korábbit. A tavaszi búzával együtt összesen 16,3 millió hektárról, az egy évvel korábbinál 1,5 millió hektárral kisebb területről takaríthatnak be a gazdák búzát az USA-ban a 2017/2018. gazdasági évben. Ráadásul az *USDA* tájékoztatása szerint globális szinten szűkös a magas fehérjetartalmú búza kínálata, amit jól jelez a tavaszi búza növekvő árfölénye az egyéb búzátípusok árszínvonalához képest az USA-ban. Ugyanakkor a 2016 őszén vetett búzaállományok áttelelése, állapota miatti bizonytalanság is éreztette hatását az árupiacokon tekintettel arra, hogy az Európai Unió egyes térségeiben és az USA-ban uralkodó rendkívül hideg januári időjárás okozta esetleges fagykár mértéke még nem ismert. A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 2 százalékkal 172 euró/tonnáig nőtt a búza fronthavi jegyzése február első dekádjában. Magyarországon a Budapesti Értéktőzsdé (BÉT) árupiaci szekciójában a malmi búza márciusi jegyzése a 2016. december 1-i bevezetése óta 41 ezer forint/tonna maradt. A takarmánybúzára továbbra sem érkezett vételi vagy eladási ajánlat, így a kereskedése 2016. december 1. óta szünetel. Magyarországon átlagosan 44 ezer forint/tonna körüli áfa és szállítási költség nélküli termelői áron kereskedtek az étkezési, 42 ezer forint/tonna áron a takarmánybúzával február első hetében az AKI PÁIR adatai szerint.

Kukorica

Az *USDA* felfelé módosította a kukorica 2016/2017. gazdasági évben várható globális termelését februári gabonapiaci kitékintésében: ők 1,04 milliárd tonnát várnak, ami 8 százalékkal múlna felül az egy évvel korábbi kibocsátást. Tekintve, hogy a világtermelés 10-20 százalékát a déli félteke adja, a végső adatok a tavaszi/nyári hónapok betakarítását követően még módosulhatnak. A jelenlegi biztató kilátások alapján a globális rekordtermés bőven fedezi az *USDA* által 1,033 milliárd tonnára jelzett rekordfelhasználást (+8 százalék), és 218 millió tonna tartalék is maradhat a szezon végére (+3 százalék, rekord!).

Az északi féltekén igen jó eredménnyel zárult a 2016/2017. gazdasági évi betakarítási kampány és bőséges a kínálat, a déli félteke kibocsátása azonban még igen bizonytalan, ami az árakon is érezteti hatását. A chicagói árutőzsdén 2 százalékkal 147 dollár/tonnáig erősödött a kukorica fronthavi jegyzése február első dekádjában. Ez az európai piacra is begyűrűzött, és a párizsi árutőzsdén szintén 2 százalékkal 173 euró/tonnára nőtt a kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése. Az EU-ban az ár emelkedését az is segítette, hogy az *USDA* és a *Tallage* elemzői – a nagyobb 2016. évi termés ellenére – egyaránt az uniós készlet szűkülésére számítanak a szezon végén, jóllehet ennek mértékét illetően jelentősen eltér a két szakmai műhely véleménye. Az *USDA* szerint ugyanis a 2007/2008. évi szezon óta a legalacsonyabb szintjét érheti el az uniós készlet az idén szeptemberben, 4,7 millió tonnára apadhat (-28 százalék). A *Tallage* ezzel szemben mindössze 5 százalékos csökkenéssel, így 5,9 millió tonna tartalékkal számol. Mindezek eredményeként a kukorica ára a fizikai piacon is erősödött január folyamán, ám Magyarországon 40 ezer forint/tonna környékén hullámozott a termés és szállítási költség nélküli ára az AKI PÁIR adatai szerint az év eddig eltelt időszakában. A BÉT-en sem történt elmozdulás a korábbi 42 500 forint/tonna szintről a márciusi jegyzést illetően.

Bár az északi féltekén a kukorica vetése csak hetek múlva kezdődik, az Európai Unió várható területére vonatkozó adatok már megjelentek. A *Tallage* szakértői a termőterület mérsékelt növekedését várják, 8,8 millió hektárról takaríthatnak be a gazdák kukoricát ősszel, szemben a 2016. őszi 8,7 millió hektárral. A legnagyobb területet, 2,58 millió hektárt ebben az évben is Romániában foglalhatja el a növény. Franciaországban a 2016. évi 1,48 millió hektárról 1,53 millió hektárra nőhet a kukorica termőterülete. Noha hivatalos adatok még nem

állnak rendelkezésre, a francia szakértők szerint Magyarországon 1,05 millió hektáron (+2 százalék) teremhet kukorica az idén. Olaszországban 3 százalékkal 700 ezer hektárra, Lengyelországban 5 százalékkal 660 ezer hektárra nőhet a termőterület. Németországban a várakozások szerint 420 ezer hektár marad, ugyanakkor Bulgáriában 2 százalékkal 440 ezer hektárra zsugorodhat a növény által elfoglalt terület.

Agrárpolitikai Hírek

- A „Közös Agrárpolitika (KAP) modernizálása és egyszerűsítése” címmel az Európai Bizottság 2017. február 2-án meghirdette a 2020 utáni KAP-ról szóló nyilvános társadalmi konzultációt. A 2017. május 2-ig tartó konzultációs időszak alatt a Bizottság által feltett kérdések alapján a mezőgazdasági termelők, magánszemélyek, az érdekelt szervezetek és más érdekelt felek is megoszthatják a Bizottsággal a KAP jövőjére vonatkozó elképzeléseiket és javaslataikat. A konzultáció a 2020 utáni KAP előkészítésének első fontos állomását jelenti. Az előzetes tervek szerint a beérkező válaszokat a Bizottság fel fogja használni a 2017 novemberében megjelenő közleménye kidolgozásakor. A konkrét jogszabályi javaslatok megjelenése leghamarabb 2018 elején várható. Phil Hogan mezőgazdaságért és vidékfejlesztésért felelős uniós biztos az ez év júliusában,

Brüsszelben megrendezésre kerülő szakmai konferencián fogja ismertetni a konzultáció eredményét. A Kormány álláspontja szerint a gazdáknak egyértelmű, európai szintű jelzést kell adnia az Európai Uniónak egy erős, termelőbarát támogatási rendszer megőrzése érdekében. A magyar gazdálkodók által megtermelt kiváló minőségű és egészséges élelmiszerek biztosítják ugyanis a hazai élelmiszer-ellátás alapját, tevékenységük jelentős mértékben hozzájárul a vidéki területek fejlődéséhez és foglalkoztatásához. A kérdőív a következő linken érhető el: <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/FutureCAP>.

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

	HUF/tonna		
	2017. 5. hét	2017. 5. hét/2017. 4. hét (százalék)	2017. 5. hét/2016. 5. hét (százalék)
Étkezési búza	43 865	98	92
Takarmánybúza	42 379	102	86
Takarmánykukorica	40 716	100	91
Takarmányárpa	36 774	95	...

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2017.2.8.	2017.2.9.	2017.2.10.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	2017. március	HUF/tonna	41 000	41 000	41 000
	Takarmánybúza	–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2017. március	EUR/tonna	171	172	172
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2017. március	USD/tonna	159	163	165

Megjegyzés: A takarmánybúzákat 2016. szeptember 1-től nem jegyzik a BÉT-en.

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

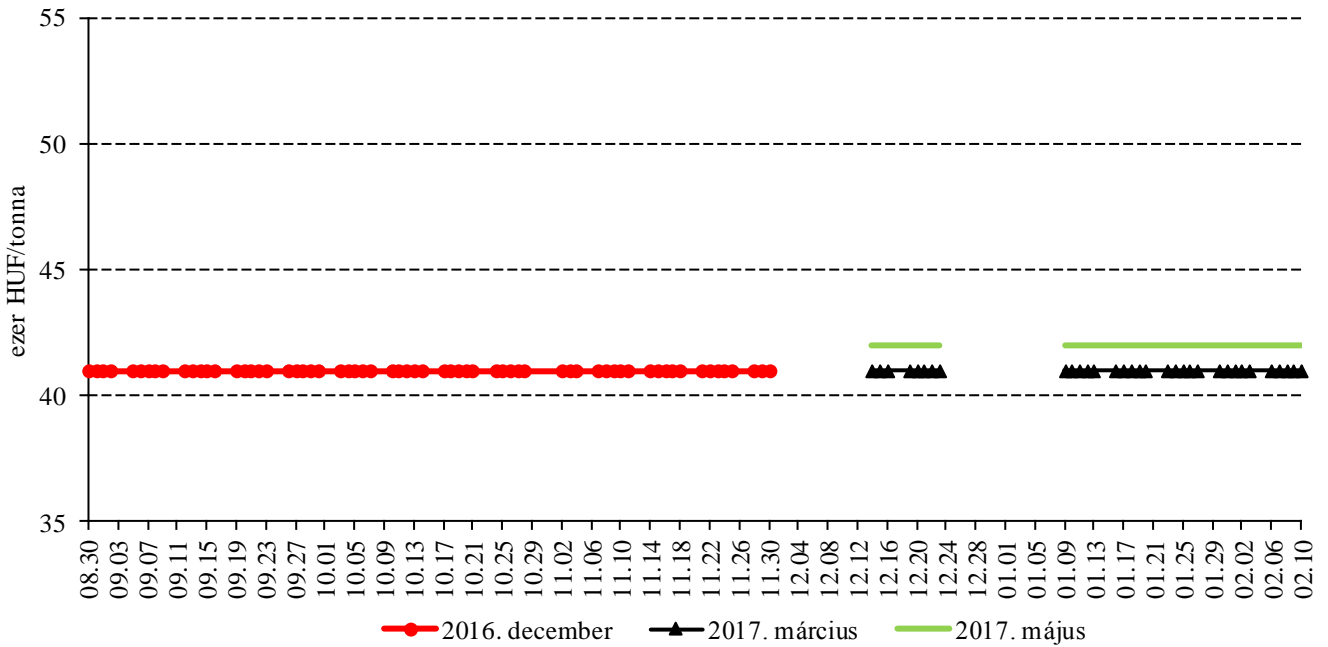
3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2017.2.8.	2017.2.9.	2017.2.10.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)		2017. március	HUF/tonna	42 500	42 500	42 500
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)		2017. március	EUR/tonna	173	173	173
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)		2017. március	USD/tonna	146	145	147

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

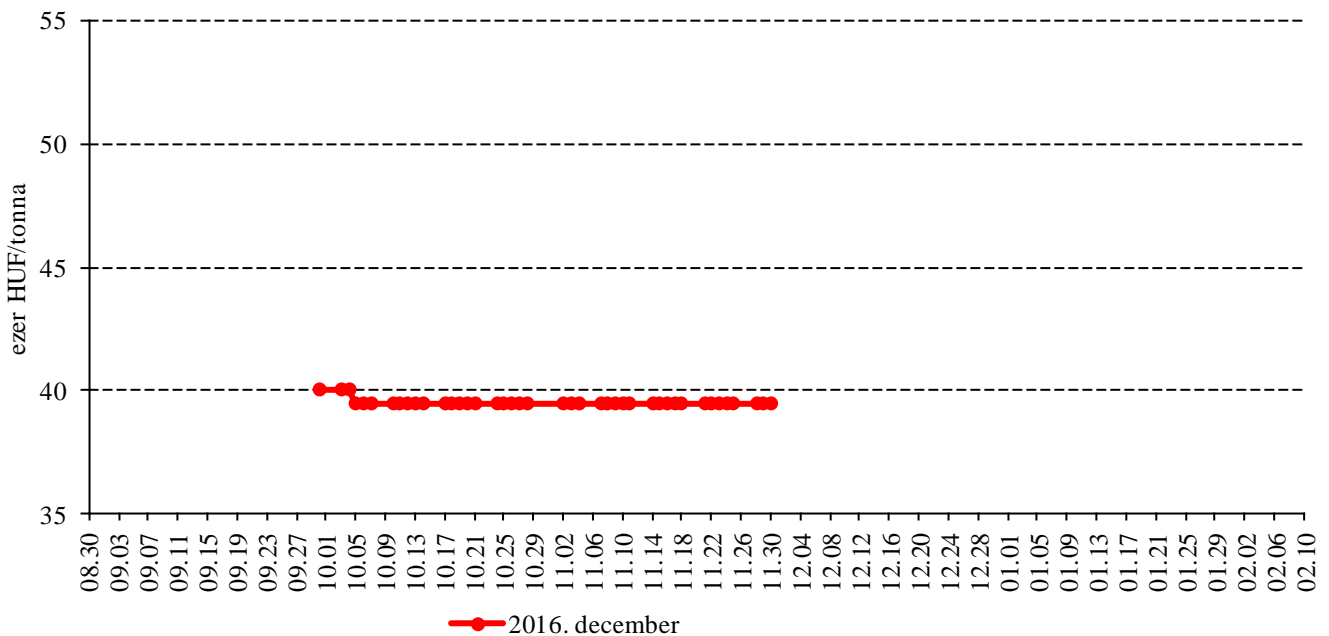
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016–2017)

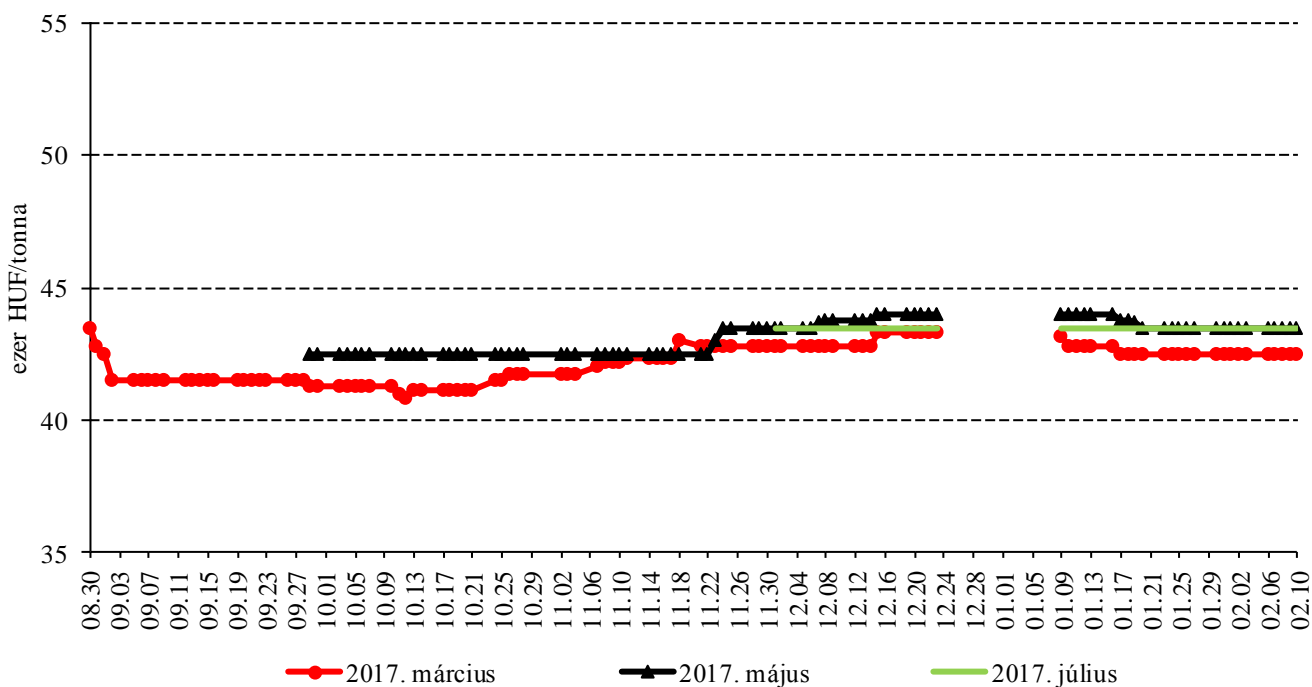
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánybúza jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016–2017)

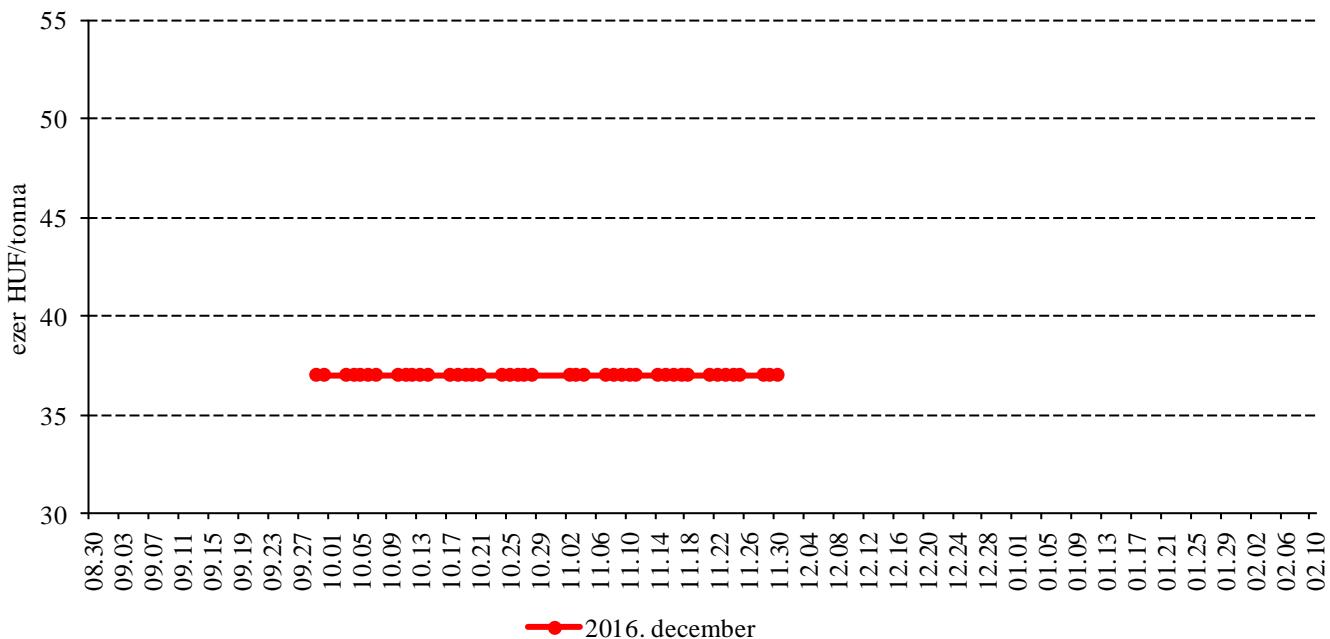
Megjegyzés: A takarmánybúzát 2016. december 1. óta nem jegyzik a BÉT-en.
Forrás: BÉT

3. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016–2017)

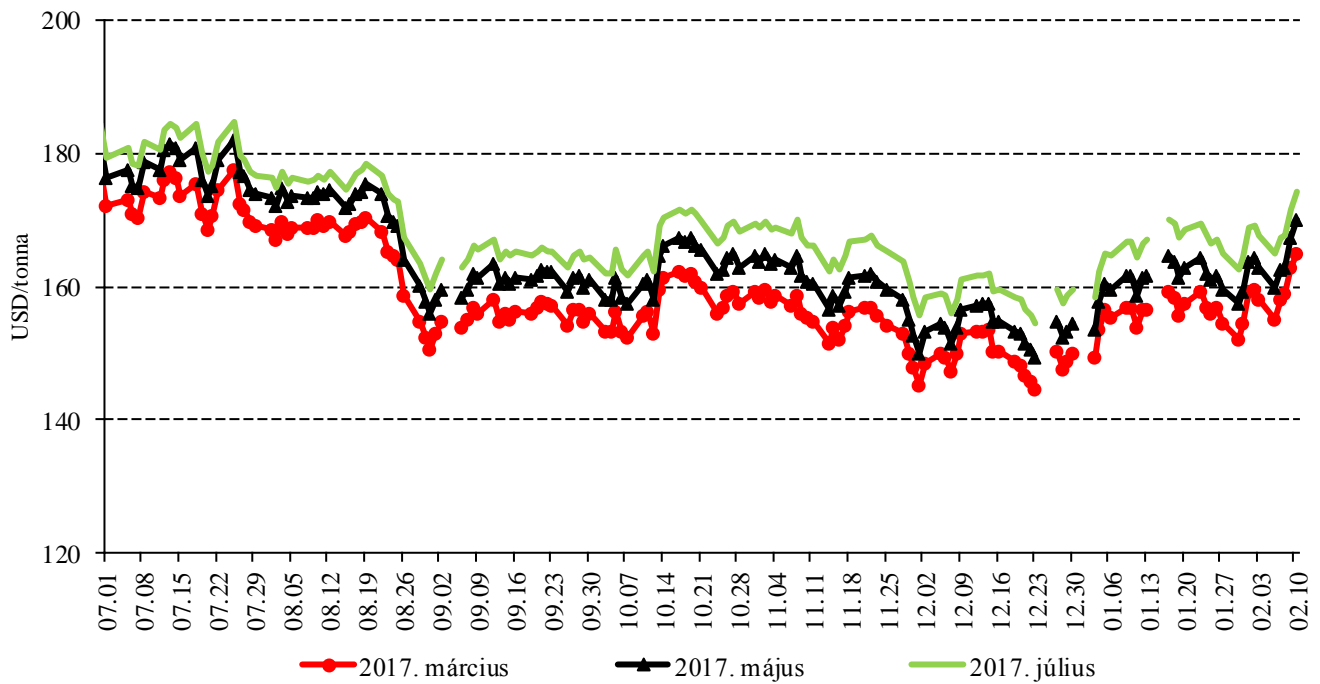
Forrás: BÉT

4. ábra: A takarmányárpa jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016–2017)

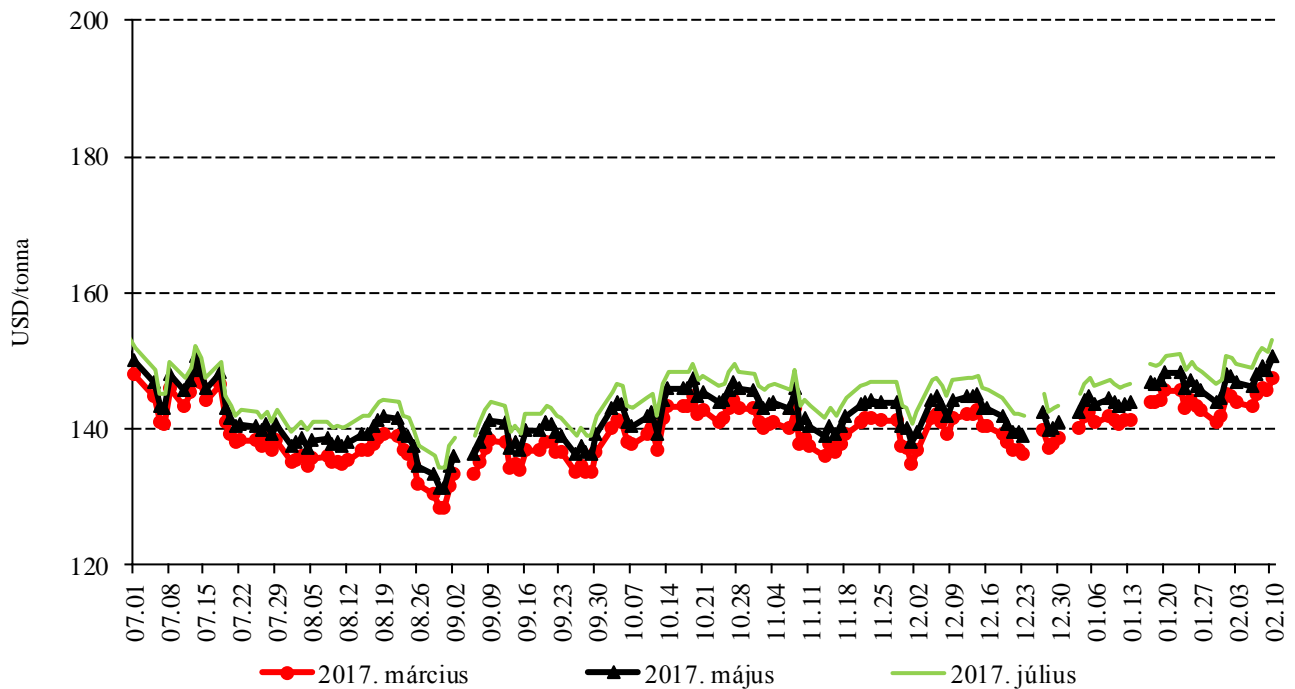
Megjegyzés: A takarmányárpát 2016. december 1. óta nem jegyzik a BÉT-en.
Forrás: BÉT

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

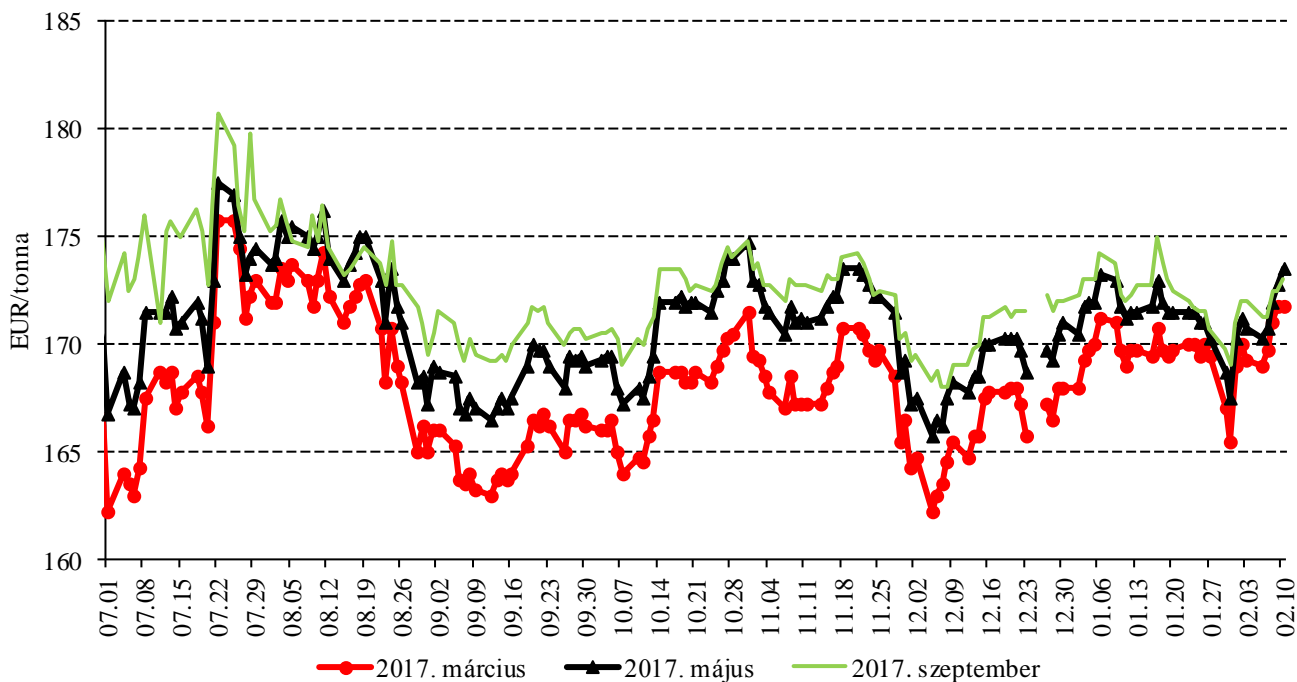
Forrás: CME Group

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

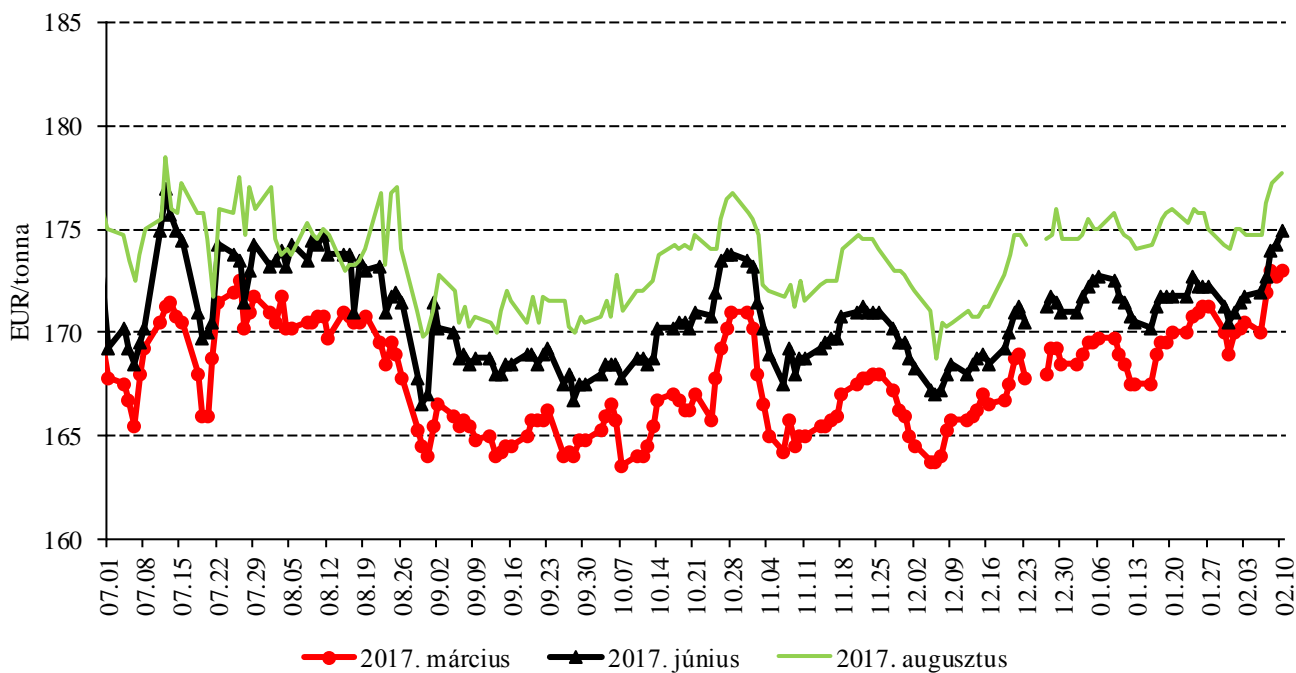
Forrás: CME Group

7. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016–2017)

Forrás: Euronext

8. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016–2017)

Forrás: Euronext

4. táblázat: A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2017. február 10.)

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2017. március	172	52 968	2017. március	165	47 811
2017. május	174	53 507	2017. május	170	49 301
2017. szeptember	173	53 353	2017. július	174	50 538
2017. december	176	54 201	2017. szeptember	179	51 793
2018. március	179	55 049	2017. december	185	53 561
2018. május	181	55 820	2018. március	189	54 755
KUKORICA					
2017. március	173	53 353	2017. március	147	42 714
2017. június	175	53 970	2017. május	150	43 583
2017. augusztus	178	54 818	2017. július	153	44 334
2017. november	172	52 968	2017. szeptember	155	44 951
2018. január	174	53 585	2017. december	157	45 545
2018. március	174	53 662	2018. március	160	46 435

Forrás: Euronext, CME Group

5. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}		
		2017. 02. 03. (százalék)	2017. 02. 10. (százalék)	
Búza	2017. március	164,98	19,3	22,4
Kukorica	2017. március	147,39	14,4	–
Szójabab	2017. március	389,12	16,0	–
Szójadara	2017. március	376,99	21,4	–

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel ±15,8 százalék eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2017. február 7.)

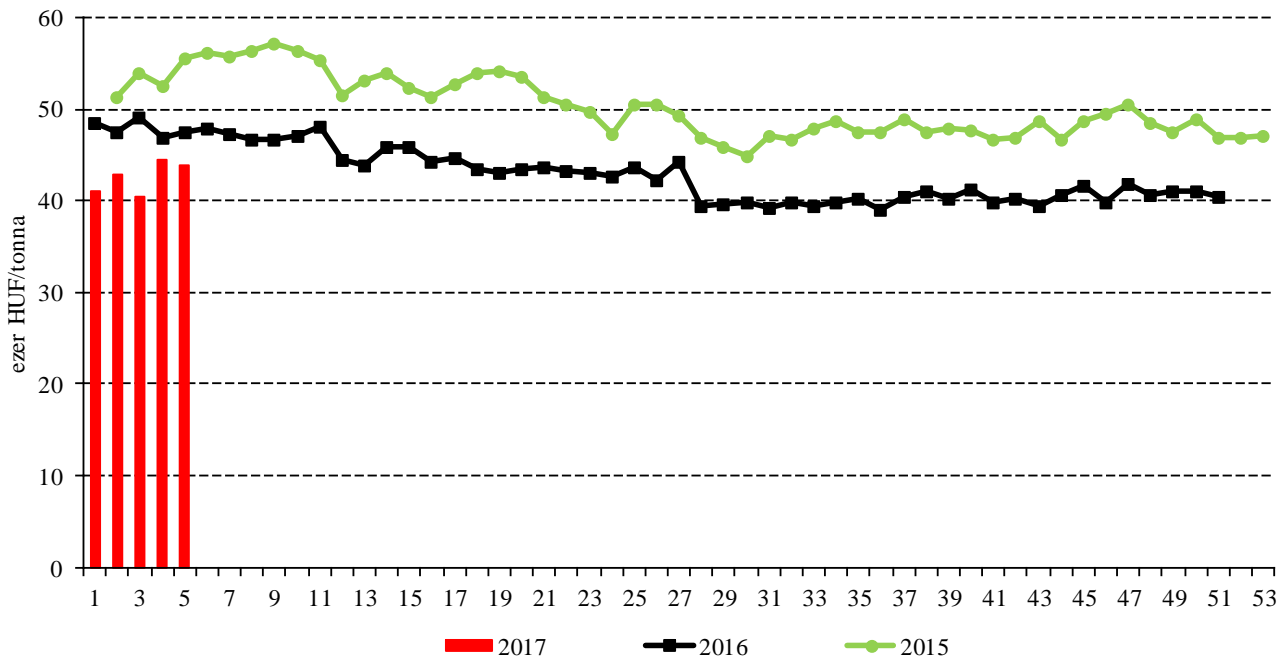
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	67 660	115 685	101 687	6 055	18 166	82 132	173 950	46 392	67 961	28 042	47 072
Kukorica	289 430	627 309	286 953	13 075	43 009	255 290	219 373	93 682	157 819	76 554	113 026
Szójabab	190 351	409 882	131 547	4 967	15 504	180 101	23 793	52 654	65 312	61 087	44 075
Szójadara	61 654	255 382	87 343	2 951	12 339	84 939	23 776	21 116	41 592	12 531	24 841

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

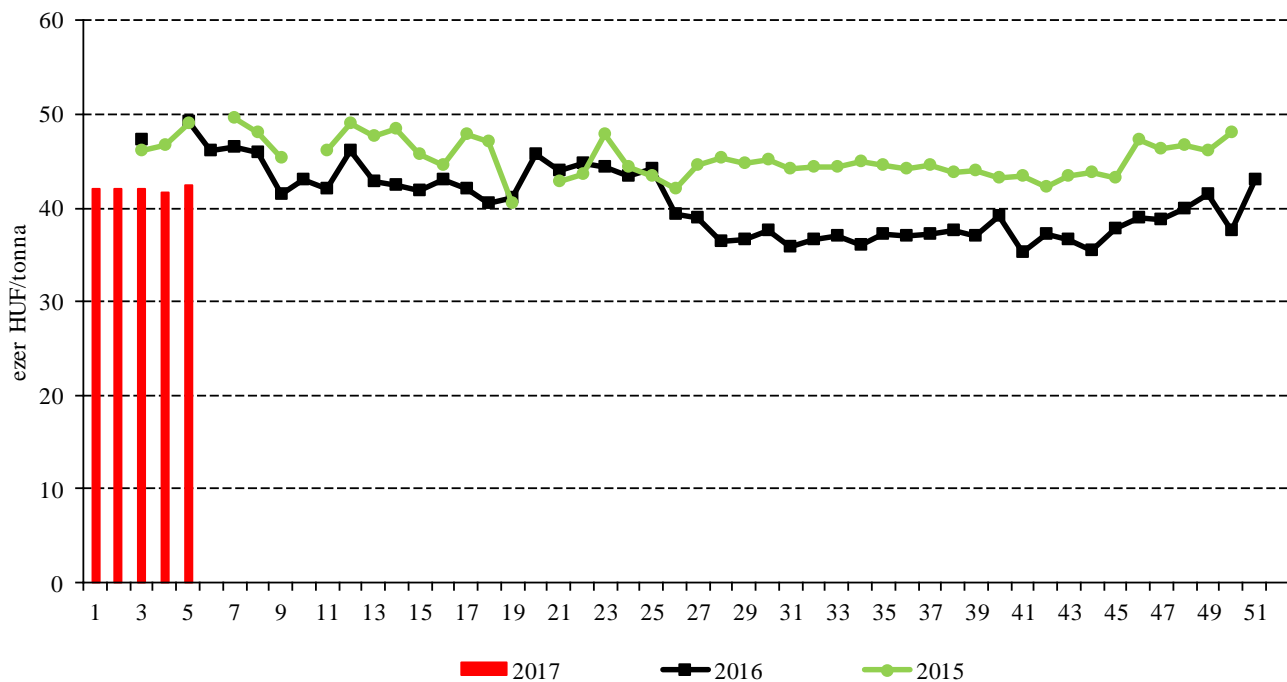
Termelői és kikötői árak

9. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

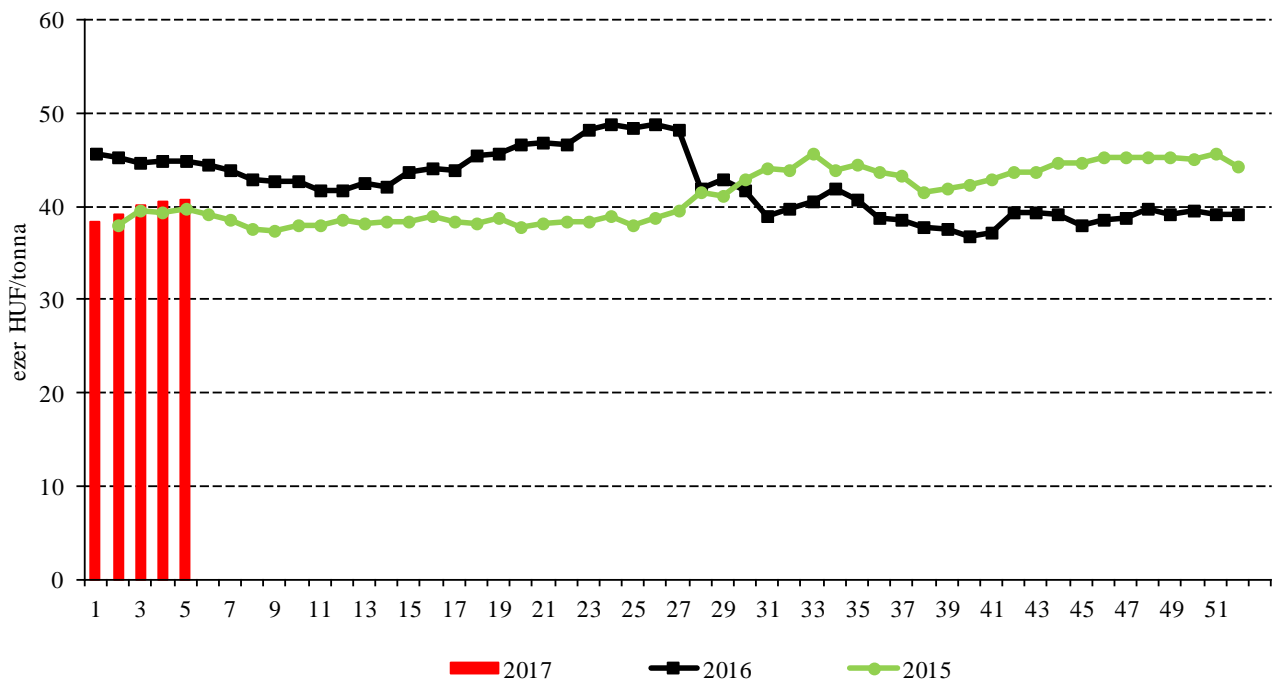
Forrás: AKI PÁIR

10. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

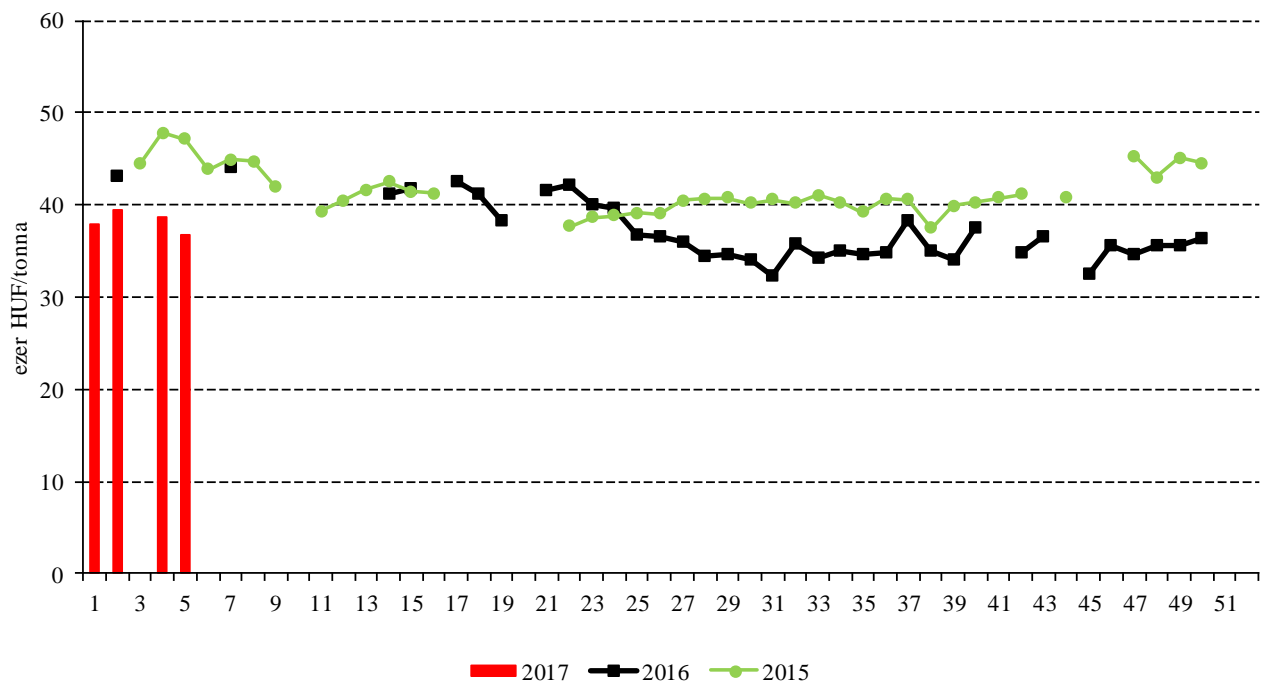
Forrás: AKI PÁIR

11. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

Forrás: AKI PÁIR

12. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

	Mértékegység	2016.01.21.	2017.01.28.	2016.02.04.	2017.02.11.	
BÚZA	USA, FOB HRW	USD/tonna	210	204	213	221
	Franciaország, FOB Rouen (superior)	USD/tonna	188	191	190	191
	Oroszország, 12,5% FOB	USD/tonna	186	183	184	185
	Ukrajna, 11,5% FOB	USD/tonna	181	180	180	180
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	175	176	170	177
KUKORICA	USA, FOB NOLA	USD/tonna	161	168	168	171
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	165	167	167	166
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	171	165	166	176
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	178	179	179	179
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	161	162	162	165
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	162	169	166	165
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	n. a.	158	n. a.	n. a.

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Hammersmith, MADR, Európai Bizottság

8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

		EUR/tonna			
		2017. 2. hét	2017. 3. hét	2017. 4. hét	2017. 5. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	154	154	155	155
	Németország, DEPSILO Hamburg	175	175	172	175
	Franciaország, DELPORT Rouen	175	175	175	171
	Románia, DEPSILO Banat	148	144	147	147
TAKARMÁNY-BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Németország, DEPSILO Hamburg	169	169	166	168
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	158	160	156	152
	Románia, DEPSILO Oltenia	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Egyesült Királyság, FGATE	160	163	167	169
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Pleven	151	151	151	156
	Németország, DEPSILO Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	168	167	169	168
	Románia, DEPSILO Oltenia	145	n. a.	134	146
TAKARMÁNY-ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	128	128	128	128
	Németország, DEPSILO Hamburg	147	148	146	150
	Franciaország, DELPORT Rouen	148	148	148	144
	Románia, DEPSILO Muntenia	133	133	133	n. a.
	Egyesült Királyság, FGATE	136	139	141	141

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközeire pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközeire pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár; n. a. – nincs adat.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: **A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Kiszereelés	Mértékegység	2016. 5. hét	2017. 4. hét	2017. 5. hét	2017. 5. hét/ 2016. 5. hét (százalék)	2017. 5. hét/ 2017. 4. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	550	876	530	96	60
		HUF/kg	74	67	66	89	98
	zsákos	tonna	1 569	1 479	1 857	118	125
		HUF/kg	75	70	67	89	96
	zacskós	tonna	694	338	839	121	248
		HUF/kg	89	80	80	90	99
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna
		HUF/kg
	zsákos	tonna	27	4	27	99	613
		HUF/kg	87	...	77	89	...
	zacskós	tonna	20	35	37	185	108
		HUF/kg	96	88	89	93	101
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	392	515	307	78	60
		HUF/kg	73	65	64	88	99
	zsákos	tonna	398	494	427	107	87
		HUF/kg	74	67	67	91	99
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	188	253	207	110	82
		HUF/kg	80	71	72	90	101
	zsákos	tonna	42	43	48	113	112
		HUF/kg	84	74	78	93	105
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	44	36	67	153	185
		HUF/kg	97	89	93	96	104

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: **Az ipari keveréktakarmányok feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Mértékegység	2015. december	2016. november	2016. december	2016. december/ 2015. december (százalék)	2016. december/ 2016. november (százalék)
Brojlertáp	tonna	6 483	9 018	7 850	121	87
	HUF/tonna	99 974	87 171	89 353	89	103
Hízósertéstáp	tonna	9 911	8 912	9 547	96	107
	HUF/tonna	78 125	68 096	67 813	87	100

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

		ezer tonna		
		2015. január–november	2016. január–november	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	1 510,67	2 079,55	137,7
	10039000 Árpa, nem vető	781,31	594,31	76,1
	10059000 Kukorica, nem vető	4 007,39	2 199,05	54,9
Import	10019900 Búza, nem vető	132,73	154,46	116,4
	10039000 Árpa, nem vető	52,48	32,81	62,5
	10059000 Kukorica, nem vető	74,29	23,98	32,3

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

		ezer tonna		
		2015. július 1.– 2016. február 9.	2016. július 1.– 2017. február 7.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	16 231	15 096	93,4
	Árpa	6 691	2 761	39,4
	Kukorica	1 156	1 671	132,1
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	2 646	2 164	85,4
	Árpa	266	314	120,1
	Kukorica	8 429	6 545	77,2

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

						millió tonna	
		USDA		IGC		Tallage	
		2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}
BÚZA							
Termelés		736	748	736	752	712	726
Felhasználás		712	740	720	738	703	713
Export		172	178	164	168	167	171
Import		167	176	164	168	167	171
Zárókészlet		241	249	221	235	218	230
KUKORICA							
Termelés		961	1 040	972	1 045	937	1 009
Felhasználás		960	1 033	970	1 028	934	973
Export		145	143	136	135	145	139
Import		145	143	136	135	145	139
Zárókészlet		210	218	209	225	252	287

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.
Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

Az USA agrárminisztériuma (*USDA*) februári projekciójában 337 millió tonna szójabab betakarítást jelzi a világon a 2016/2017. gazdasági évben. Noha az előző jelentés óta kissé lefelé módosították a szakértők a várható kibocsátást, ez még mindig jócskán felülmúlva az egy évvel korábbi mennyiséget, és mindenkor rekord lehet. Az északi féltekén már a magtárakban vagy a feldolgozóknál van a babtermés, a teljes termelés felét adó déli féltekén azonban csak hónapok múlva kezdődik az aratás, így a jelenlegi várakozások akár számottevően is módosulhatnak. A változékony időjárás termés-csökkentő hatása miatt lefelé korrigálták a déli félteke egyik legnagyobb termelője, Argentína kibocsátását, ahol 55,5 millió tonna szójababot takaríthatnak be a gazdák néhány hónap múlva. Brazíliában ugyanakkor igen ígéretesek a kilátások, a dél-amerikai ország szójababtermelése most először meghaladhatja a 100 millió tonnát (2015/2016: 96,5 millió tonna).

Ezzel egy időben az északi féltekén már az ideai vetési szándék áll a figyelem középpontjában. A *Reuters* hírügynökség 2016 decemberében a terület növekedését vetítette előre az USA-ban a 2017. évben. Ennek előrejelzéséhez jó támpontot ad a szójabab és a kukorica árának egymáshoz viszonyított aránya. Megfigyelték ugyanis, hogy amennyiben ez a viszonyszám meghaladja a 2,5-et, akkor a gazdák inkább a szójabab termesztése felé fordulnak a kukorica rovására. A területre vonatkozó első hivatalos adatokat várhatóan február végén teszi közzé az *USDA*.

A *Tallage* már közölte az unió idején szójatermő területére vonatkozó várakozásait, jóllehet ezek még bizonytalanok, tekintettel arra, hogy a vetés csak hetek múlva kezdődik. A francia szakértők az egy évvel korábbinál 8 százalékkal nagyobb, 910 ezer hektár termőterületet jeleznek a 2017. évre. Az unió elsőszámú termelőjénél, Olaszországban 7 százalékkal 322 ezer hektárra nőhet a növény által elfoglalt terület. Franciaországban 151 ezer (+10 százalék), Romániában 132 ezer (+9 százalék), Horvátországban 90 ezer (+20 százalék) és Magyarországon 68 ezer hektárról (+11 százalék) takaríthatnak be szójababot a gazdák.

Az északi féltekén a vetés előtti, a délin a betakarítás előtti bizonytalanságok hatása tükröződött a tőzsdei jegyzésekben február első két hetében is. A szójabab fronthavi jegyzése ekkor 390 dollár (USD)/tonna közelébe emelkedett a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*).

Repcemag

Az *Oil World* és az *USDA* sem számít a repcemag-készletek feltöltődésére a 2016/2017. gazdasági évben. Azonban míg előbbi csupán mérsékelt esésre számít, utóbbi a 25 százalékos készletcsökkenést sem tartja kizártnak. Az USA agrárminisztériuma szerint a 67,9 millió tonna termeléssel szemben összességében 69,6 millió tonna igény léphet fel a folyó szezón során, így mindössze 5 millió tonna tartalékkal számolnak a szakértők. Az Európai Unióban már jelenleg is szűkösek a készletek, amit a termény jegyzése is tükröz a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*). Itt ugyanis inverz piac van, vagyis a közelebbi szállítási határidők esetében (2016. évi termés) magasabb a termény tőzsdei jegyzése, mint a későbbi szállítmányoké (2017. évi termés), és a különbség nő. A repcemag 2017. májusi jegyzése egészen 424 euró/tonnáig erősödött február első dekádjában, miközben a 2017. augusztusi jegyzés 392 euró/tonnáig emelkedett. Magyarországon a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában három hónap szünet után 2017. február 2-től újra jegyzik a repcemagot, tonnánként 109 ezer forintért.

A fizikai piacon is számottevően erősödött a repcemag ára. A németországi *Neussba* szállított repcemag ára 22 euróval 434 euró/tonnára, a Rostockba érkezett 23 euróval 426 euró/tonnára nőtt 2016. november 25. és 2017. január 27. között. Hamburgba 424 euró/tonna importáron (C&F) (+18 euró) érkezett repcemag január végén. A franciaországi *Rouen-ban* ekkor 420 euró/tonna volt a termény ára (+20 euró), míg *Moselle-ből* 425 euró/tonna áron (FOB) hajózták ki a repcemagot (+19 euró). Bulgáriában már nincs elérhető repcemagszállítmány. Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint 122 ezer forint/tonna körüli áfa és szállítási költség nélküli termelői áron forgott a repcemag február első hetében.

A vonzó árak ellenére nem nőtt a repcemag vetésterülete az Európai Unióban 2016 őszén, ráadásul a szokatlanul hideg januári időjárás miatt több tagországban is aggodalomra ad okot az állományok állapota. A *Tallage* francia piacelemző vállalat szakértői szerint elsősorban a magyarországi és a bulgáriai repceállományok szenvedtek fagykárt, kisebb mértékű károsodás Lengyelországban, Szlovákiában és a Cseh Köztársaságban is valószínű. Ennek mértéke és a várható termésre gyakorolt hatása azonban hetek múlva, a tavaszi fejlődés során látszik majd. Az elemzők februári prognózisukban 6,47 millió hektárra körül valószínűsítik a repcemag ideit betakarítható területét, ami az előző évvel közel azonos. Az EU elsőszámú repce-termelő tagországában, Franciaországban a téli fagy egyelőre nem okozott gondot, ellenben 2016-ban a nyár végi aszály nagymértékben hátráltatta a repce vetését, így a növény az egy évvel korábbinál 11 százalékkal kisebb területet, azaz 1,36 millió hektárt foglalhat el. Németországban ugyanakkor alig változott a repce termőterülete (1,34 millió hektár). Az elemzők a növény lengyelországi termőterületét 2016 decembereiben még 907 ezer hektárra jelezték, azonban a téli fagykár miatt februárra 866 ezer hektárra korrigálták, ami még így is 10 százalékkal meghaladja a 2016. évi betakarított területet. Az Egyesült Királyságban 8 százalékkal 527 ezer hektárra csökkenhet a repce termőterülete. Romániában 503 ezer hektáron folyhat repce-termelés az idén, ez 7 százalékos csökkenést jelentene a múlt évihez képest. Noha Magyarországon a Földművelésügyi Minisztérium (FM) tájékoztatása szerint 281 ezer hektáron, a 2015. évinél 11 százalékkal nagyobb területen került repcevetőmag a földbe 2016 őszén, a rendkívüli hideg és egyes területeken a hótakaró hiánya okozta fagykár miatt várhatóan ennél kisebb területről takarítják be a magot 2017 nyarán. Emellett az is aggodalomra ad okot, hogy a január végi felmelegedés nyomán az addig hótakaróval borított területeken belvíz alakult ki, a fagyott talaj ugyanis nem tudta elvezetni a nedvességet, ami tovább csökkentheti a növény ideit termőterületét. A *Tallage* szakértői 236 ezer hektár betakarítható területet jeleznek (-7 százalékkal).

Még nagyon korai az ideit termésről nyilatkozni, érthető tehát, hogy a franciaországi elemzők is igen óvatosak: legalább 18,4 millió tonna, a növény fejlődése szempontjából optimális feltételek teljesülése

esetén azonban akár 23,4 millió tonna körüli repcemagtermésre számítanak az EU-ban.

Napraforgómag

Az *Oil World* és az *USDA* szakértői egyaránt rekordtermést jeleznek napraforgómagból a 2016/2017. gazdasági évben. A 45-48 millió tonnára rúgó kibocsátás 4-5 millió tonnával haladná meg az egy évvel korábbit, és várhatóan fedezi a teljes felhasználást (sajtolás és egyéb), így a globális zárókészlet kismértékű emelkedése valószínűsíthető.

A világ legnagyobb napraforgóolaj-exportőreiként számon tartott Oroszországban és Ukrajnában rekordvolumenű, 24-25 millió tonna napraforgómagot takarítottak be 2016 őszén. A szovjet utódállamok a termést szinte teljes egészében a belpiacon dolgozzák fel, és inkább a magasabb hozzáadott értékű növényi olajat exportálják, amelyből a belföldi felhasználást jócskán meghaladó mennyiséget termelnek. Az Európai Unióban ugyanakkor a 8,3 millió tonna belpiaci napraforgómag-termés mellé a szükséglet fedezéséhez további 680 ezer tonna importra van szükség a 2016/2017. gazdasági évben a *Tallage* adatai szerint. A franciaországi szakértők az egy évvel korábbinál 35 százalékkal nagyobb behozatalt egyes tagországok – köztük Magyarország, Bulgária, Franciaország, Szlovákia – feldolgozóinak megnövekedett igényével indokolják. A legnagyobb mennyiség a folyó szezonban is Argentínából érkezik (192 ezer tonna), mellette Moldova (157 ezer tonna), Ukrajna (97 ezer tonna), Oroszország (72 ezer tonna) és Szerbia (68 ezer tonna) lehetnek a főbb beszállítók.

Néhány héten belül kezdetét veszi a napraforgómag vetése az Európai Unióban. A *Tallage* szakértői február eleji prognózisukban már figyelembe vették az őszi vetések fagykár miatti pusztulását. Véleményük szerint az így „felszabaduló” területet a gazdák a magasabb jövedelmet biztosító napraforgóval vetik be újra, mintsem a kukoricával. Ebből kiindulva a 2016/2017. gazdasági évben közel 4,2 millió hektáron teremhet napraforgómag (+2 százalékkal) az EU-ban. A legnagyobb termőterülettel rendelkező tagországokban többségében 1-3 százalékkal nőhet a növény által elfoglalt terület. Romániában 994 ezer (+1 százalékkal), Bulgáriában 803 ezer (+<1 százalékkal), Spanyolországban 733 ezer (+2 százalékkal), Magyarországon 669 ezer (+1 százalékkal), Franciaországban 587 ezer hektárról

(+2 százalék) takaríthatnak be a gazdák napraforgómagot az idén.

A napraforgómag piaci ára eltérő irányba mozdult el az egyes térségekben 2016. november vége és 2017. január vége között. Argentínában a bőséges kibocsátás nyomására tonnánként 14 dollárral 365 dollár/tonnára (*FOB*) esett a termény exportára. Ezzel egy időben Amszterdamba a két hónappal korábbinál 10 dollárral alacsonyabb áron, 420 dollár/tonnáért (*CIF*) érkezett a termény január végén. A feldolgozók részéről jelentkező élénk kereslet a 2016. évi rekordtermés ellenére visszafogta az áresést Ukrajnában, így az olajmag kiskötői és belpiaci ára csak mérsékelten, 2,5, illetve

3 dollárral 392,5 és 390 dollár/tonnára ereszkedett ezalatt. Bordeaux-ban mindeközben 17 dollárral 407 dollár/tonnára nőtt a termény ára.

Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsde árupiaci szekciójában 107,5 ezer forint/tonnáig gyengült a napraforgómag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése február első dekádjában. A fizikai piacon az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 103-104 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát az olajmag február első hetében, az egy évvel korábbinál 12 százalékkal olcsóbban.

14. táblázat: **Az olajmagok termelői ára Magyarországon**

	2017. 5. hét	2017. 5. hét/2017. 4. hét (százalék)	2017. 5. hét/2016. 5. hét (százalék)
Napraforgómag	103 787	97	88
Repcemag	122 338	98	104

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

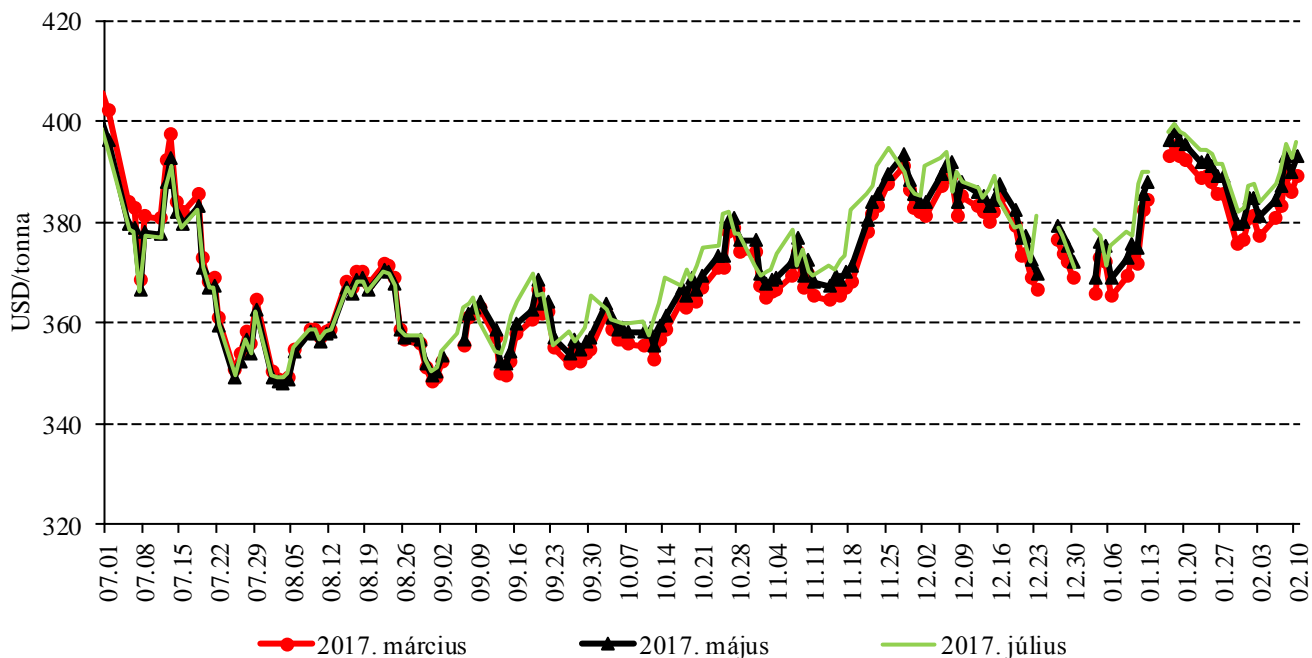
15. táblázat: **Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2017.2.8.	2017.2.9.	2017.2.10.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	2017. március	HUF/tonna	107 500	107 500	107 550
	Repcemag	2017. augusztus	HUF/tonna	109 000	109 000	109 000
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2017. február	EUR/tonna	419	419	422
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2017. március	USD/tonna	389	386	389

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

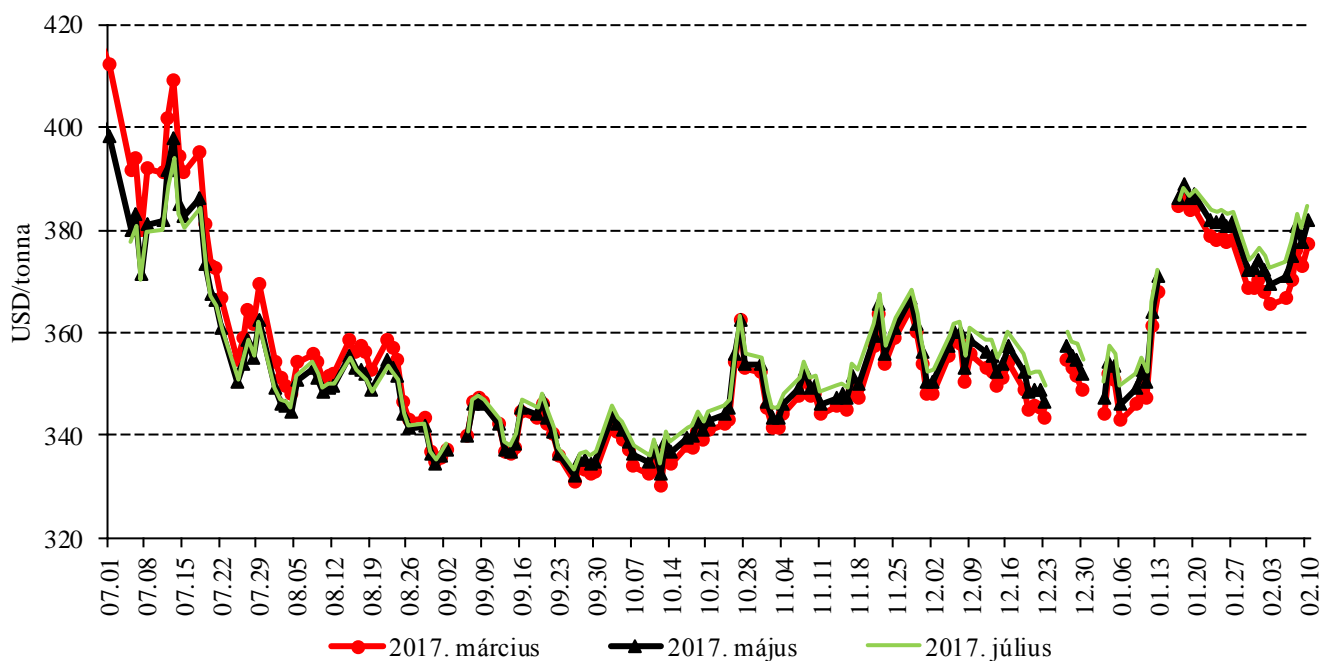
Az olajmagok és származékaik jegyzése

13. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

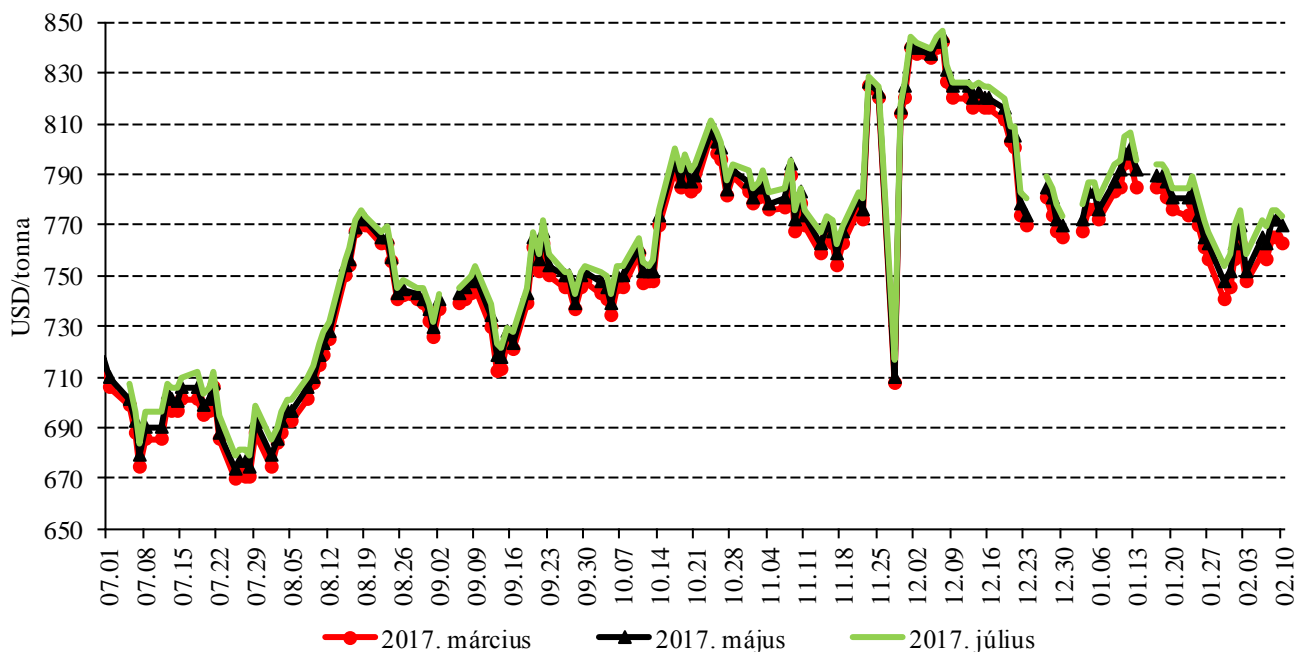
Forrás: CME Group

14. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

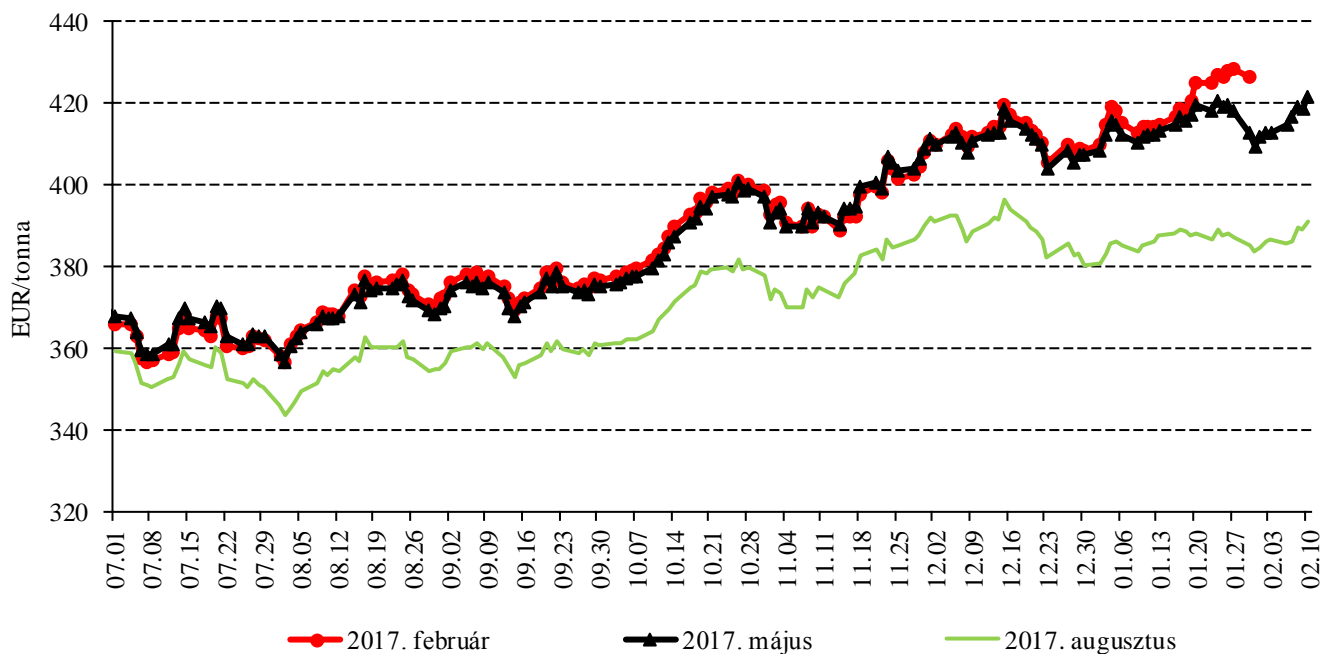
Forrás: CME Group

15. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

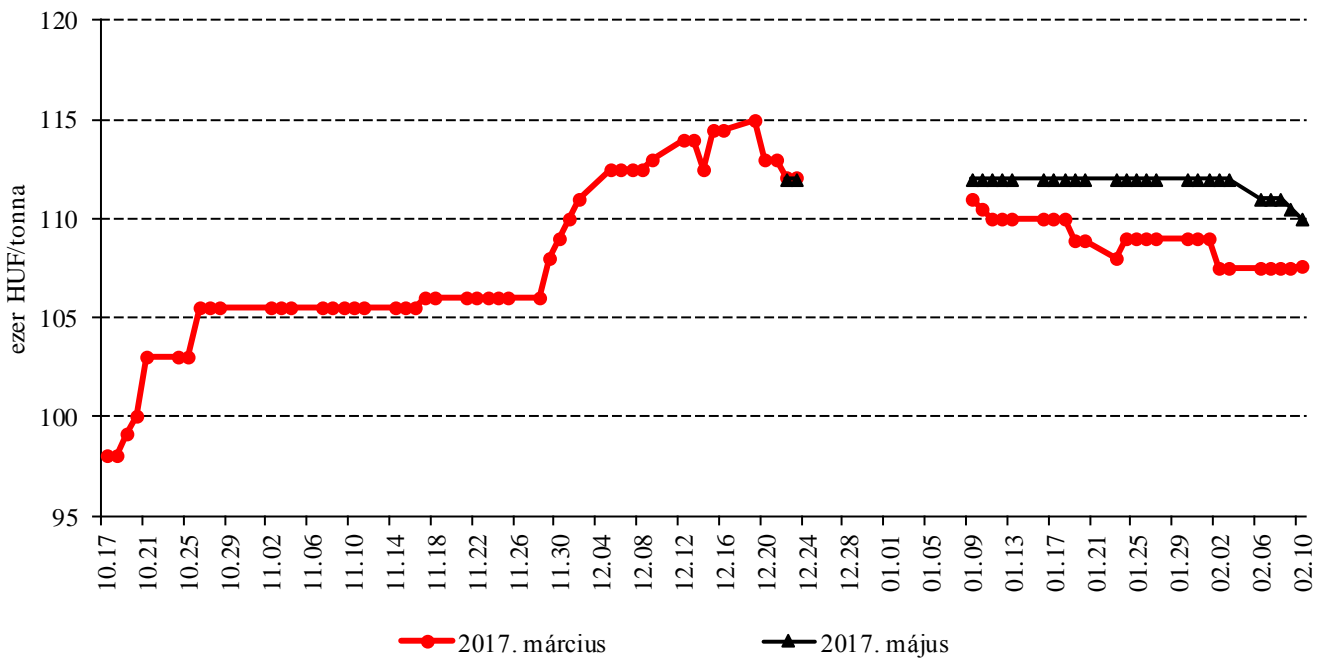
Forrás: CME Group

16. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016–2017)

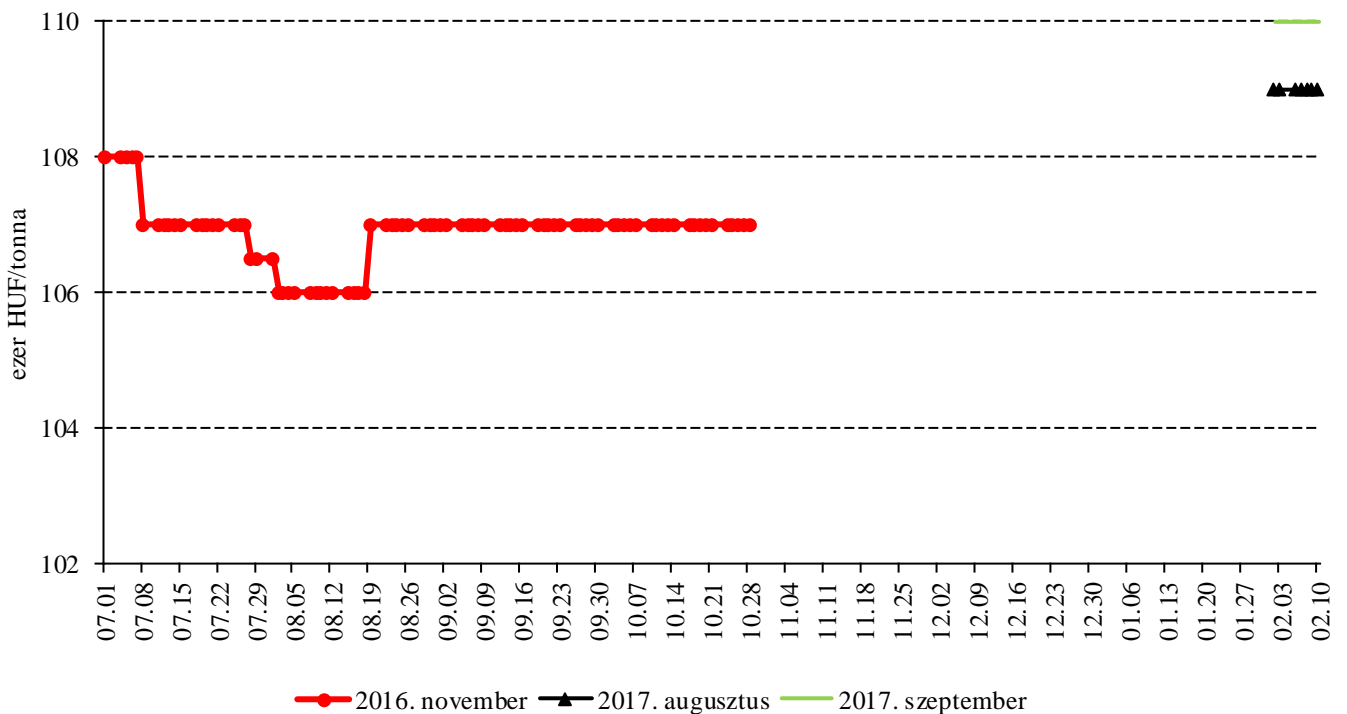
Forrás: Euronext

17. ábra: A napraforgómag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016–2017)

Forrás: BÉT

18. ábra: A repcemag jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016–2017)

Megjegyzés: A repcemagot 2016. november 1. óta nem jegyzik a BÉT-en.
Forrás: BÉT

16. táblázat: Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2017. február 10.)

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2017. május	422	130 068
	2017. augusztus	391	120 662
	2017. november	394	121 433
	2018. február	395	121 895
	2018. május	394	121 355
	2018. augusztus	380	117 038
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2017. március	389	112 767
	2017. május	393	113 938
	2017. július	396	114 746
	2017. augusztus	395	114 428
	2017. szeptember	387	112 019
	2017. november	378	109 678
SZÓJADARA	2017. március	377	109 252
	2017. május	382	110 657
	2017. július	385	111 489
	2017. augusztus	383	110 880
	2017. szeptember	379	109 797
	2017. október	370	107 304

Forrás: Euronext, CME Group

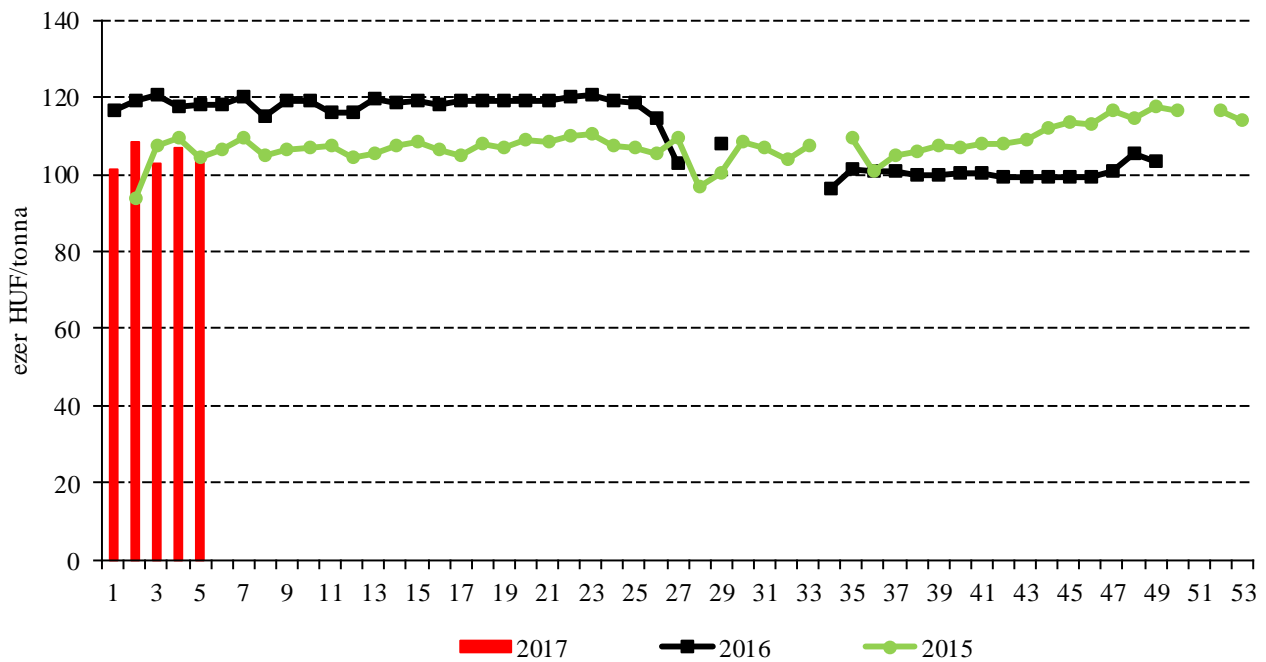
17. táblázat: A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2017. február 8.)

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	760	235 068
Napraforgóolaj (finomított)		873	269 864
Szójaolaj (nyers)		783	242 027
Szójaolaj (finomított)		848	262 132
Napraforgódara	Ausztria	215	66 500
Repcedara		235	72 686

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

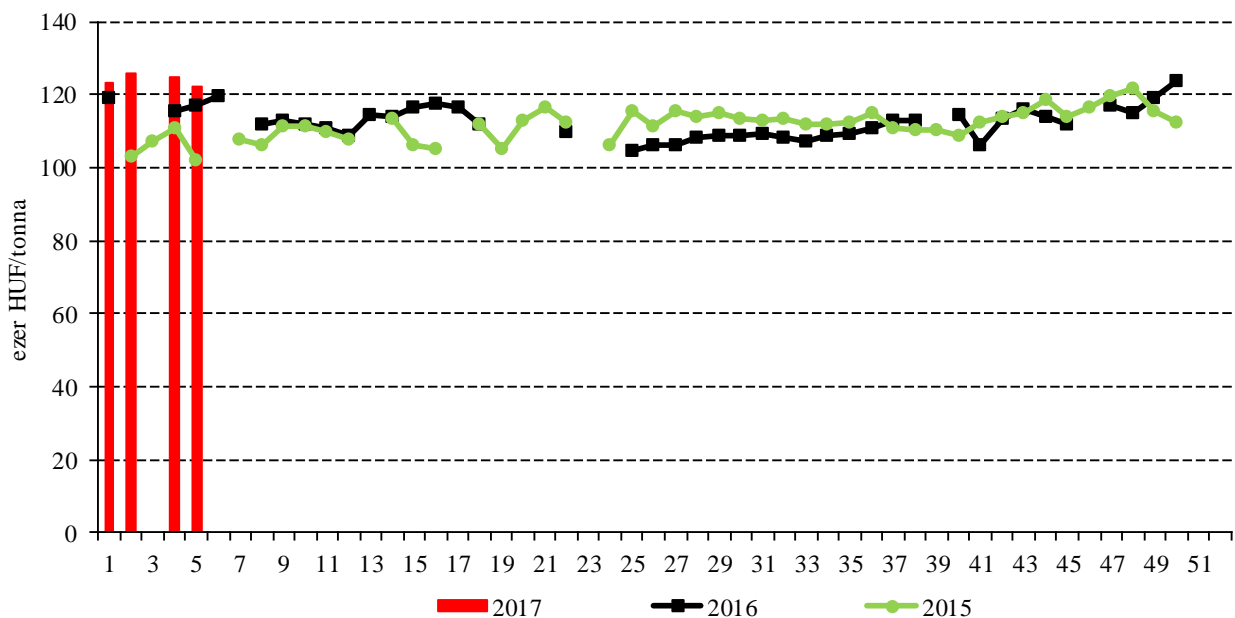
Termelői és kikötői árak

19. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

Forrás: AKI PÁIR

20. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: **Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára**

		USD/tonna			
		2016.01.21.	2017.01.28.	2016.02.04.	2017.02.10.
SZÓJA	USA FOB NOLA	400	395	397	410
	Brazília FOB	410	403	398	409
	BAB EU CIF, USA-ból	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	EU CIF Brazíliából	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Fekete-tenger FOB	405	400	397	397
	DARA EU CIF Rotterdam	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
OLAJ EU FOB	876	836	857	865	
REPCE	MAG Franciaország FOB Moselle	n. a.	425	n. a.	n. a.
	EU, 00 CIF Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	DARA EU FOB Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	OLAJ EU FOB Rotterdam	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
NAPRAFORGÓ	MAG EU CIF Amszterdam	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	DARA Ukrajna DAF	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Ukrajna FOB	165	165	165	165
	OLAJ EU FOB Rotterdam	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Fekete-tenger FOB	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	788	n. a.	n. a.	n. a.

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), DAF – Delivered at Frontier (határra szállítva); n. a. – nincs adat.

Forrás: APK-Inform, Hammersmith, Oil World, Tallage

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: **A növényolajok és származékaik feldolgozóinak értékesítési ára Magyarországon**

Megnevezés	Mértékegység	2016. 5. hét	2017. 4. hét	2017. 5. hét	2017. 5. hét/ 2016. 5. hét (százalék)	2017. 5. hét/ 2017. 4. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	...	1 915
	HUF/tonna	...	229 280
Napraforgódara	tonna	3 918	4 302	4 797	122	111
	HUF/tonna	61 928	52 050	50 226	81	97
Nyers repceolaj	tonna
	HUF/tonna
Repcedara	tonna	1 552	1 373	1 743	112	127
	HUF/tonna	66 706	62 875	62 604	94	100

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: **Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon**

		ezer tonna		
		2015. január–november	2016. január– november	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	437,07	562,29	128,6
	1206 Napraforgómag	353,42	352,71	99,8
	2304 Szójadara	83,81	90,34	107,8
Import	1205 Repcemag	76,67	86,90	113,3
	1206 Napraforgómag	160,01	146,74	91,7
	2304 Szójadara	430,09	377,92	87,9

Forrás: KSH

21. táblázat: **A világ olajmagnérlege**

	millió tonna					
	USDA		Oil World		Tallage	
	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}
SZÓJABAB						
Termelés	313	337	312	333	312	336
Felhasználás	315	331	315	329	314	330
Export	132	140	135	139	135	140
Import	133	137	134	139	135	140
Zárókészlet	77	80	81	84	82	87
REPCEMAG						
Termelés	70	68	64	62	68	66
Felhasználás	71	70	64	62	68	67
Export	15	14	14	15	14	14
Import	14	14	15	15	14	14
Zárókészlet	7	5	6	6	6	4
NAPRAFORGÓMAG						
Termelés	40	45	42	47	41	46
Felhasználás	41	45	42	47	41	45
Export	2	2	2	3	2	3
Import	2	2	2	3	2	3
Zárókészlet	2	2	3	3	3	4

^{a)} Előzetes adat.

^{b)} Előrejelzés.

Forrás: USDA, Oil World, Tallage

Cukorpiaci jelentés

A 2015/2016. gazdasági évben a világpiacon és az EU-ban is jelentősen emelkedett a nyers- és a fehér-cukor ára. A globális felhasználás meghaladta a kibocsátást, ami a termék árát felfelé mozgatta. A New York-i árutőzsdén a nyerscukor jegyzése folyamatosan nőtt 2016. januártól októberig a gazdasági év végéig, amikor is meghaladta az 500 dollár (USD)/tonnát, majd év végén 420-430 dollár/tonna szinten zárt. A nyerscukor fronthavi jegyzése 2017 első hónapjában újra emelkedésnek indult, és elérte a 440-450 dollár/tonnát, ami 30 százalékkal haladta meg a 2016 azonos hónapjában regisztrált 310-320 dollár/tonna kötési árat.

A londoni árutőzsdén a fehér-cukor jegyzése kisebb ingadozásokkal követte a nyerscukorét. A termék ára 2016 elején alacsony szintről (400-420 dollár/tonna) indult, ami 5-7 százalékkal maradt el a 2015. januári 430-450 dollár/tonna kurzustól, majd az év során folyamatosan erősödött. A cukorkészletek csökkenése, továbbá az Indiából és más kelet-ázsiai országokból a betakarítási eredményekre vonatkozó kedvezőtlen előrejelzések a fehér-cukor jegyzését felfelé mozgatták. A New York-i árutőzsdén a nyerscukor jegyzése nagyobb mértékben emelkedett 2016 harmadik negyedévében, mint a londoni árutőzsdén a fehér-cukoré, ezért a nyers és a feldolgozott termék között az árkülönbség szűkült. A londoni árutőzsdén 2017 6. hetében a fehér-cukor fronthavi jegyzése 540-550 dollár/tonna között mozgott (2016 6. hetében 390-400 dollár/tonna), míg ugyanezen a héten a New York-i árutőzsdén a nyerscukor jegyzése 450-460 dollár/tonna volt.

Az ABARES elemzőműhely a 2016/2017. évi szezonra vonatkozólag a világpiaci cukorárak 19 százalékos növekedését vetíti előre, amit a kelet-ázsiai nagy termelő országok gyenge cukornád-betakarítási eredményeivel indokol. A Commerzbank szerint Brazíliában kevés befektetés történt 2016-ban, ezért a cukortermelés elmaradhat a várakozásoktól az idén. Véleményük szerint a nyerscukor ára átlagosan 450 dollár/tonna körül alakulhat 2017-ben. A Societe Generale elemzői szerint a brazil *real*/USD árfolyam változása és a globális készletek alakulása lesz meghatározó 2017-ben, és 500 dollár/tonna feletti árat is elképzelhetőnek tartanak. A Marex Spectron szakmai műhely is úgy ítéli

meg, hogy Brazília kibocsátása, illetve a cukor/bioetanol arány alakulása lehet meghatározó. A nemzetközi cukorszövetség (ISO) a globálisan alacsony készletek miatt magas árakat prognosztizál.

Az Európai Unióban a cukor referenciaára 404,4 euró/tonna. Az uniós kvótacukor ára a 2016 elejei 429 euró/tonnáról 3,7 százalékkal 450 euró/tonnára emelkedett az év végére. Az ipari cukor ára 72 euró/tonnával 371 euró/tonnára nőtt ugyanekkor. A Rabobank munkatársai úgy ítélik meg, hogy az uniós árak a kvóta eltörlesztését követően is meghaladják majd a világpiaci árakat, de igazodni és közeledni fognak azokhoz.

Az ABARES a magas cukorárak miatt a cukorréppal és a cukornáddal hasznosított terület növekedésére számít világszerte 2017-ben. Ezért a globális cukortermelés 177 millió tonna lehet a 2016/2017. évi szezonban (2015/2016: 173,3 millió tonna). Az USDA szakértői 170 millió tonnára becsülik a cukorkibocsátást, ami enyhe többletet jelentene az előző gazdasági évihez viszonyítva. A Czarnikow szakmai műhely szerint 177,8 millió tonnára nőhet a kibocsátás a 2015/2016. gazdasági évben előállított 172,9 millió tonnáról.

Az ABARES és az USDA Indián és Thaiföldön kívül mindenütt a kibocsátás növekedésére számít. A Czarnikow szerint azonban az előző két régió kivül még Közép-Amerikában és Dél-Afrikában is mérséklődhet a kibocsátás.

A világ cukortermelésének 22 százalékát, 39,9 millió tonnát Brazília adhatja az idén. A 2016/2017. gazdasági évből eddig eltelt nyolc hónapban a legnagyobb termelő régióban a cukornád 47 százalékából állítottak elő cukrot, a többi az etanolgyártás alapanyagául szolgált. Az előző gazdasági év ugyanezen időszakában a betakarított cukornád 42 százaléka képezte a cukorgyártás alapját. A malmok az emelkedő cukorárak miatt több cukrot állítanak elő, annak ellenére, hogy a kormány támogatja a bioetanol termelését.

Kínában a cukornáddal hasznosított terület növekedése miatt az előző gazdasági évinél 1 millió tonnával több, mintegy 10,5 millió tonna cukrot termelhetnek. Az USA kibocsátása 8,6 millió tonnára nőhet a 2016/2017. évi szezonban, amihez a cukornád- és a cukorrépa-ültetvények magasabb hozama biztosíthatja az

alapanyagot.

A növekvő globális kibocsátás ellenére a következő szezon lehet a sorban a második, amikor a fogyasztás meghaladhatja a termelést. Az *ABARES* szerint a globális cukorfogyasztás 3 millió tonnával 183,9 millió tonnára nőhet a 2016/2017-es szezonban. A fogyasztás 6,9 millió tonnával haladhatja meg a kibocsátást. Az *USDA* szakértői 174 millió tonnára becsülik a globális fogyasztást, ami 2,6 millió tonnával lenne magasabb a termelésnél. A *Czarnikow* a 177,8 millió tonnás cukortermelés mellett 9,3 millió tonnás deficittel számol, mivel a várható felhasználást 187,1 millió tonnára becsüli a 2016/2017. évi szezonra. A többletfogyasztásra vonatkozó előrejelzést a szakmai szervezet a világ népességének növekedésére és elsősorban a fejlődő országok javuló jövedelemviszonyaira alapozza, a felhasználás növekedési ütemét azonban a cukor emelkedő ára korlátozhatja. A *Czarnikow* szerint a korábbi évek 2-3 százalékos növekedési üteme 1,5 százalékosra lassulhat.

A kibocsátás és a fogyasztás között mutatkozó deficitet már az elmúlt évben is a raktári készletekből kellett fedezni, és ez várhatóan a folyó gazdasági évben is így lesz, a szakmai szervezetek ezért a globális készletek csökkenésével számolnak. Az *ABARES* szerint a globális cukorkészlet 74,4 millió tonnáról 67 millió tonnára apadhat a 2016/2017-es szezonban. A készlet/felhasználás arány 41,3 százalékról 36,4 százalékra módosulhat, amihez hasonló alacsony készletszint utoljára a 2011/2012. gazdasági évben volt. Az *USDA* a cukorkészletet már a 2015/2016. évi szezonra vonatkozóan is alacsonyabbra, 40,5 millió tonnára becsülte, és további zsugorodásra számít, 30 millió tonnára. A *Czarnikow* elemzőközpont más gazdasági évfordulóval számol és szakértői szerint az elmúlt gazdasági évihez viszonyítva 4 százalékkal 25,9 millió tonnára csökkenhet a világ cukorkészlete.

A globális export 3 százalékkal 60 millió tonnára nőhet. Az *ABARES* szerint Brazília, Ausztrália és Mexikó kivitele nőhet, míg Thaiföldé és Indiáé csökkenhet. Brazília világpiaci részaránya nőhet, mivel néhány kelet-ázsiai ország exportja elmaradhat a várakozásoktól, és a helyükre várhatóan a dél-amerikai ország lép. Az *ABARES* adatai alapján Brazília cukorkivitele 4 százalékkal 30,5 millió tonnára emelkedhet a 2016/2017-es szezonban. Az *UNICA* adatai szerint az ország 2016-ban 28,9

millió tonna cukrot exportált, ami 17 százalékkal haladta meg a 2015-ben kiszállított mennyiséget. A magas áraknak köszönhetően az export értéke 27 százalékkal nőtt (2015: 7,64 millió dollár; 2016: 10,43 millió dollár). A Braziliából kihajózott cukor ára a 2016. januári 289 dollár/tonnáról decemberre 425 dollár/tonnára emelkedett. A brazil cukor legnagyobb vásárlói: India, Kína, Algéria, Banglades, Egyesült Arab Emírségek, Nigéria és Indonézia.

India korábban a második legnagyobb cukorexportőr volt, ugyanakkor a folyó szezonban a kivitel 68 százalékos visszaesésével számolnak. Thaiföld kivitele is csökkenhet (-7 százalék).

Az *ABARES* szakértői úgy ítélik meg, hogy a 2016/2017. évi szezonban Mexikó cukorkivitele 35 százalékkal 1,6 millió tonnára nőhet, mivel az ország átmenő készletei magasak és erős az USA kereslete.

Az importőr országok kevésbé koncentráltan jelennek meg, mint az exportőrök. Cukorimport főleg a fejlődő országokra jellemző, de az USA behozatala is nőhet, 8 százalékkal 3,2 millió tonnára.

Az Európai Bizottság közlése szerint a közösségben a gazdák növelték a cukorrépaival hasznosított területet, és a hozamok is jól alakultak. Az előzetes adatok szerint 2016-ban 110 millió tonna cukorrépa termett az EU-ban, 8 százalékkal több az előző szezonban betakarított 101 millió tonnánál. A Bizottság a termelési kvóták eltörlése előtti utolsó, 2016/2017. gazdasági évben 17,3 millió tonna cukor termelésére számít.

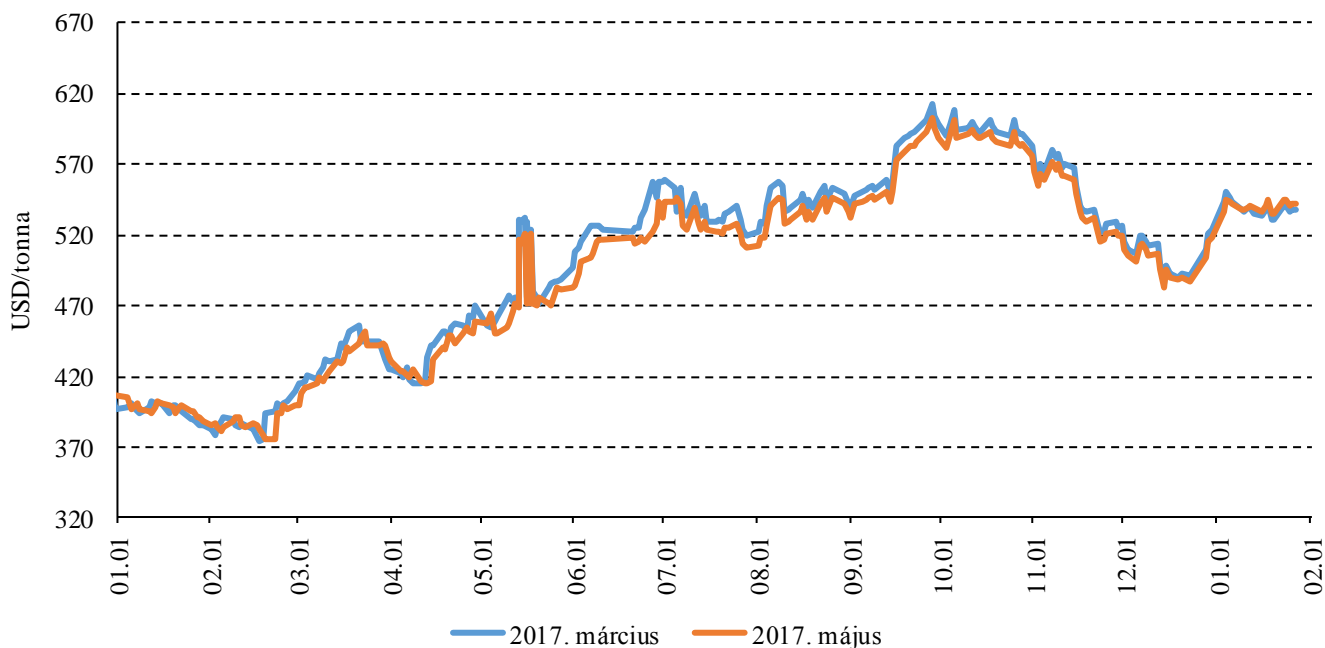
A magas cukorárak hatására 2016-ban az ipari cukor felhasználása 30 százalékkal 1,835 millió tonnára esett vissza.

A kristálycukor fogyasztói ára Szlovákiában 0,75 euróról (235 forint) 0,85 euróra (268 forint) nőtt kilogrammonként. Magyarországon 2016 januárjában átlagosan 222 forint/kilogramm áron, míg novemberben 16,7 százalékkal drágábban, 267 forint/kilogramm áron vásárolhatta meg a lakosság a kristálycukrot. Az emelkedő fogyasztói árak ellenére az Európai Unió tagállamaiban a cukor fogyasztása nem változott, 2015-ben és 2016-ban is 16,7 millió tonna volt.

Az Európai Unióban a 2016/2017. gazdasági évben a WTO-megállapodás értelmében 1,4 millió tonna cukor kivitelére van lehetőség. A szakmai műhelyek 2017 októberétől az uniós export erősödésével számolnak. Több európai cukorfeldolgozó üzem jelezte, hogy a

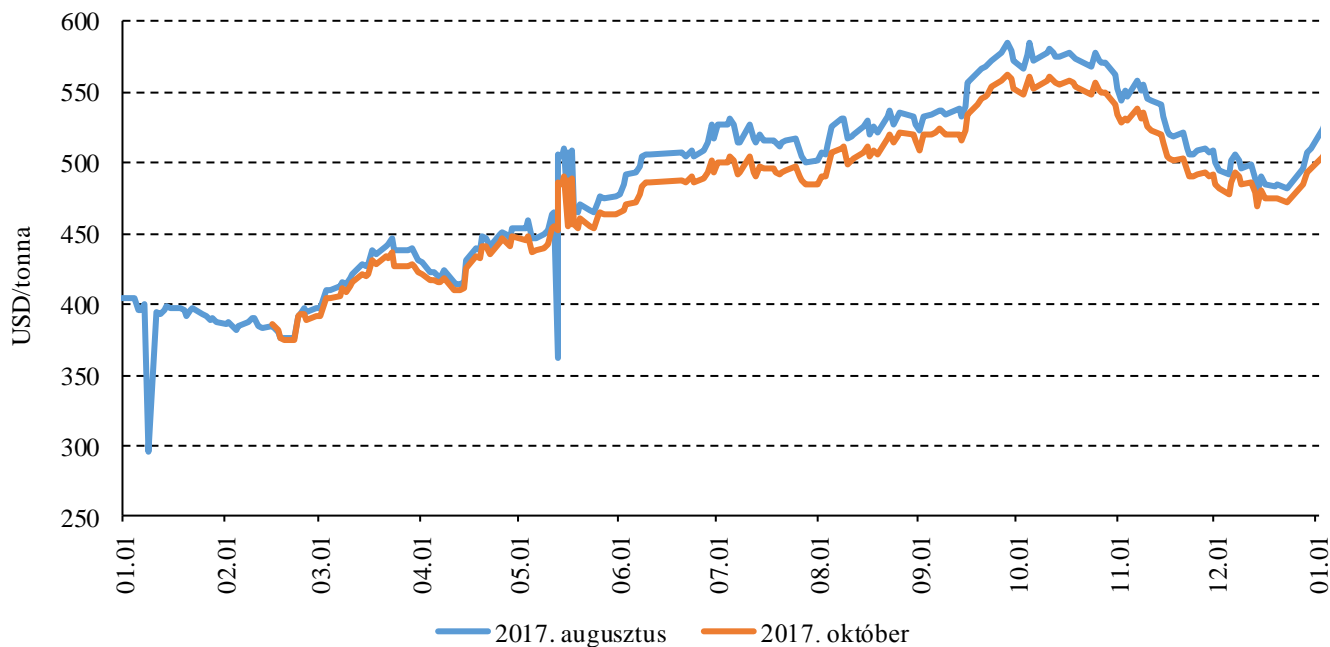
kvótaeltörlést követően növeli a kibocsátást (pl. *Tereos*). A *Rabobank* szakértői az uniós termelés 15-20 százalékos növekedését is elképzelhetőnek tartják a kvótaeltörlést követő időszakban. A szakmai műhely szerint a kivitel akár a 3,9 millió tonnát is elérheti, de az exportot a mindenkori piaci ár és az előállítási költség befolyásolja. A tagországok közül Franciaországban várható a cukorexport legnagyobb mértékű növekedése. Az Európai Unióban az import várhatóan 3,49 millió tonna lesz, ami kissé meghaladja az egy évvel korábbi mennyiséget.

21. ábra: A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén I. (2016–2017)

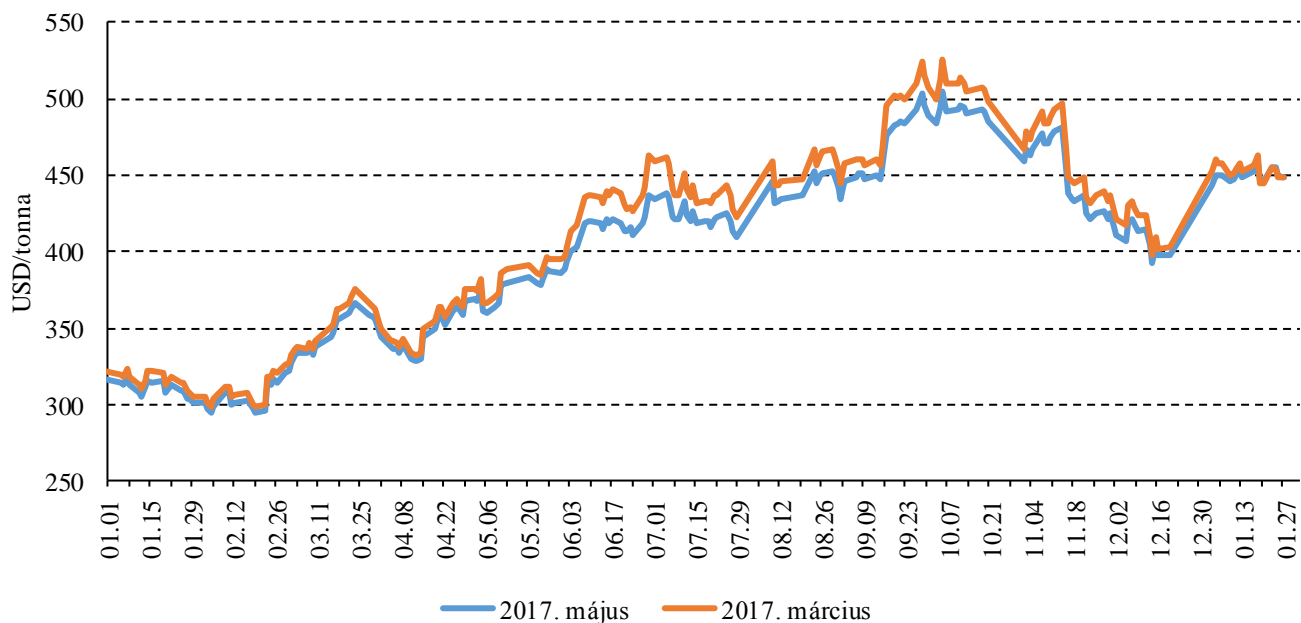
Forrás: LIFFE

22. ábra: A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén II. (2016–2017)

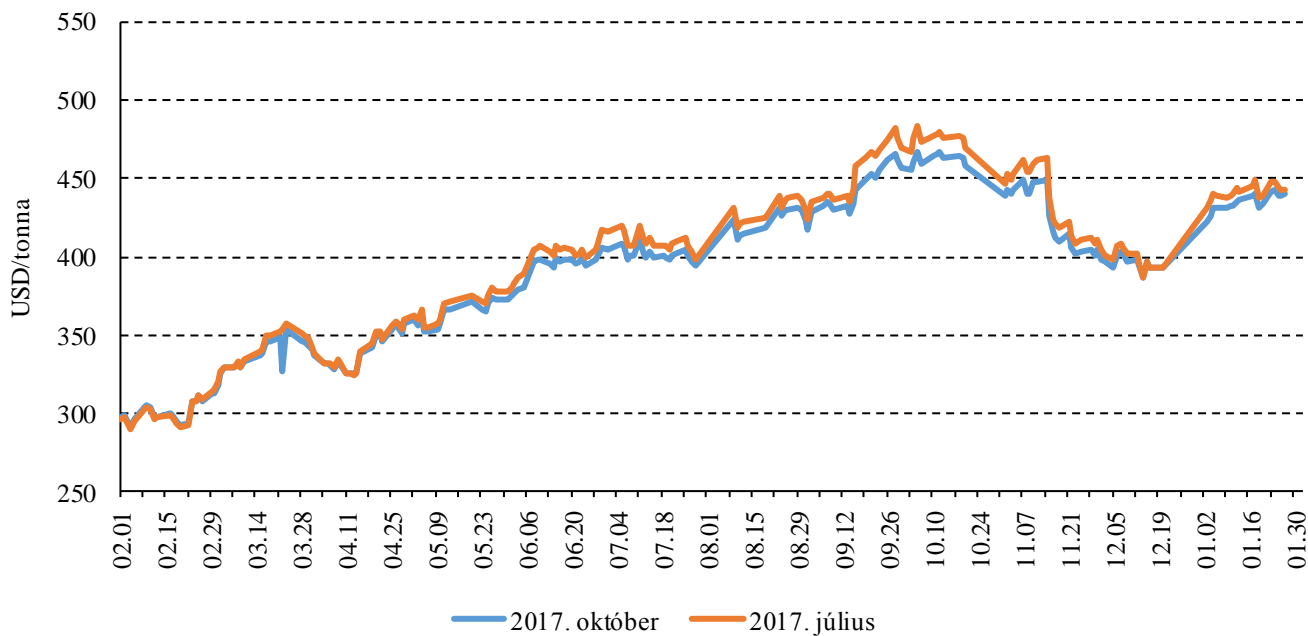
Forrás: LIFFE

23. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I. (2016–2017)

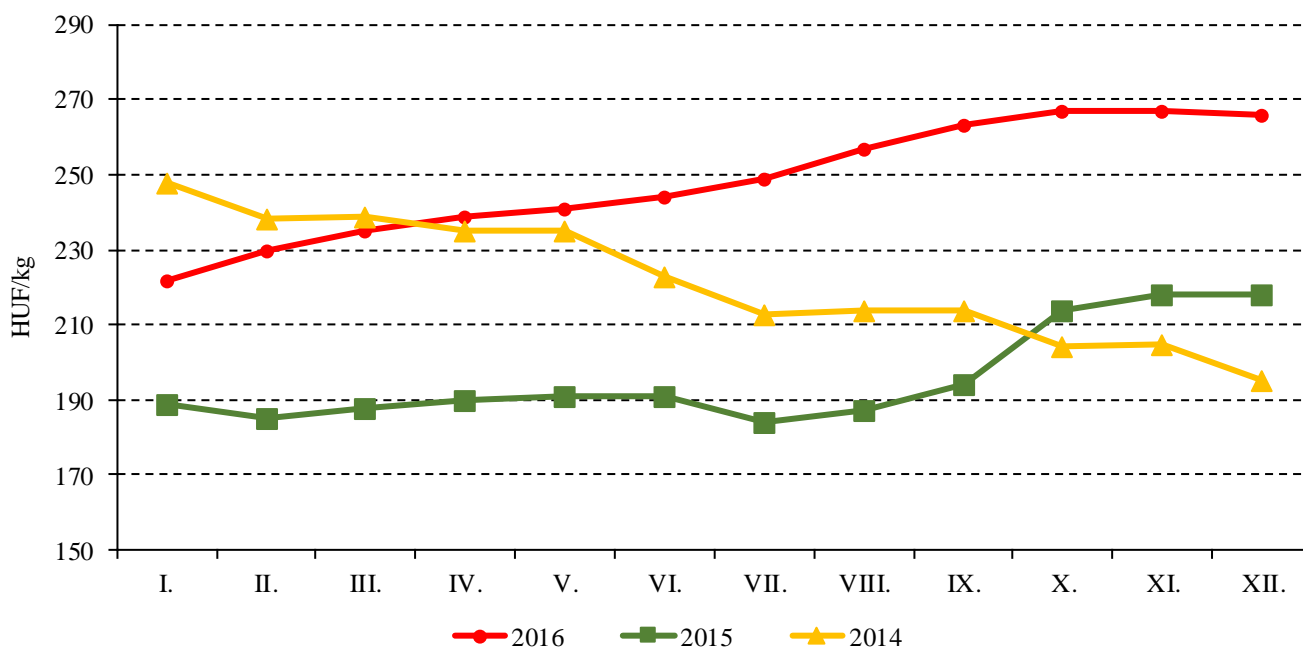
Forrás: ICE

24. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II. (2016–2017)

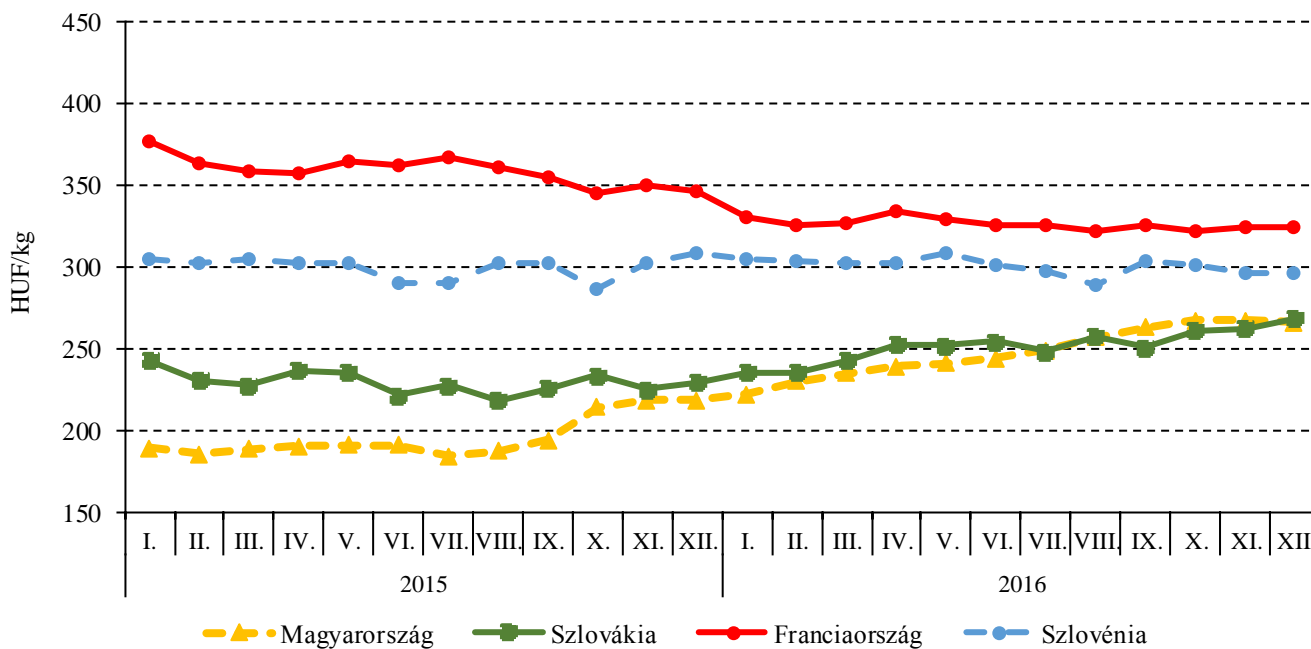
Forrás: ICE

25. ábra: A kristálycukor havi fogyasztói ára Magyarországon (2014–2016)

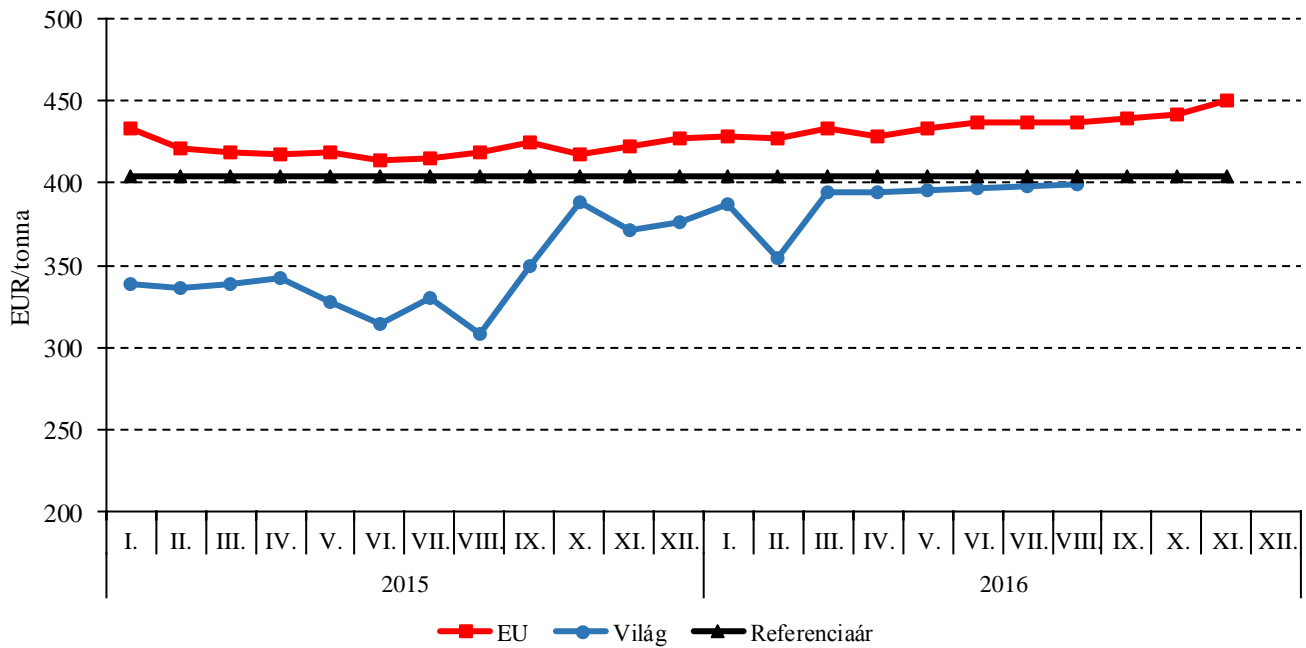
Forrás: KSH

26. ábra: A kristálycukor havi fogyasztói ára az Európai Unió néhány tagországában (2015–2016)

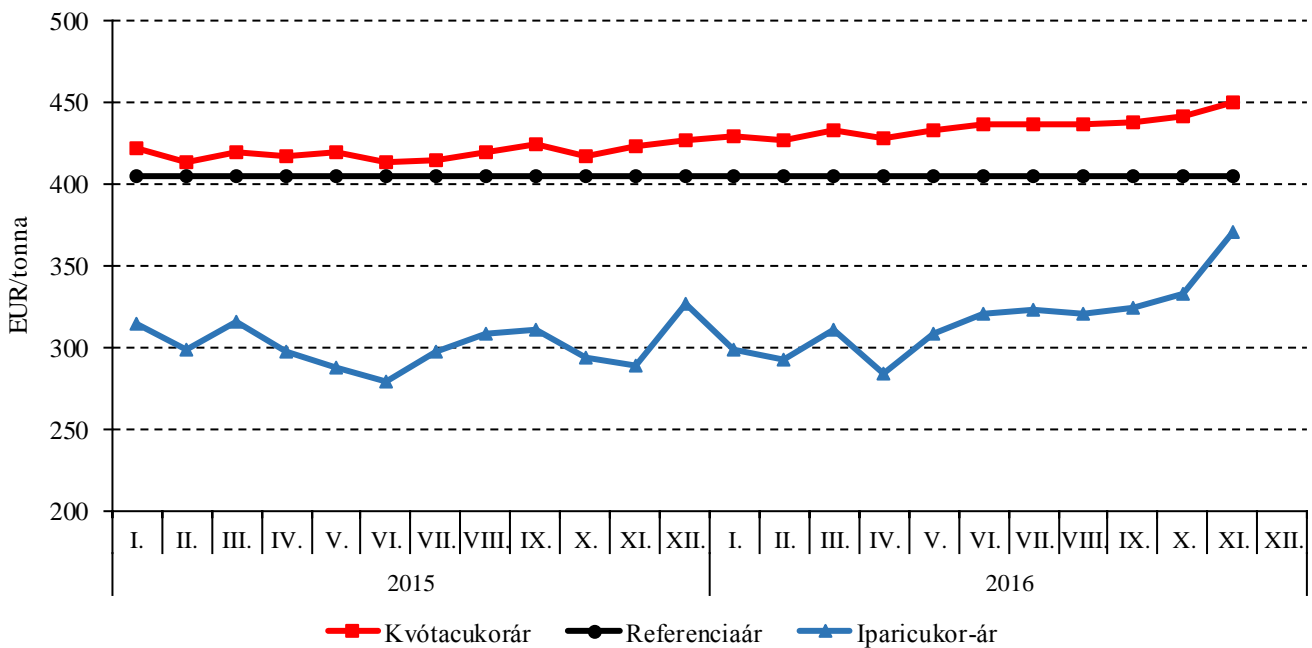
Forrás: Magyarország, Szlovákia, Szlovénia és Franciaország Statisztikai Hivatalai

27. ábra: A cukor világsi, uniós és referencia ára (2015–2016)

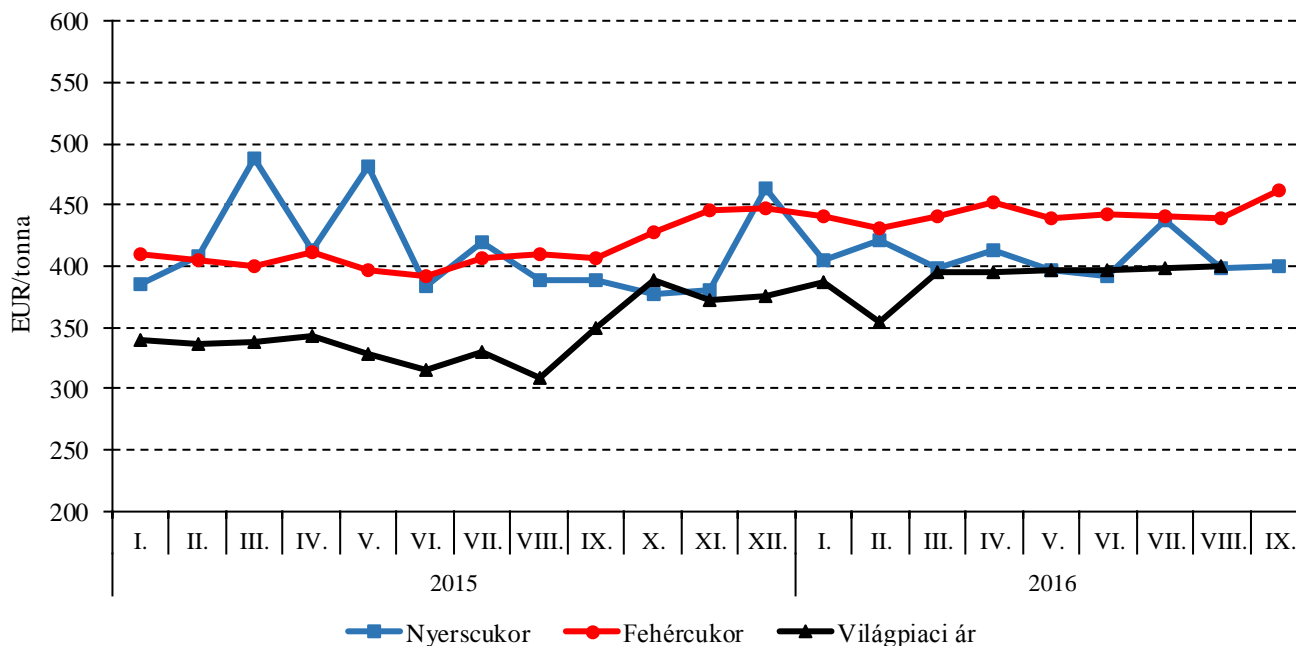
Forrás: Európai Bizottság

28. ábra: Az ipari és kvótacukor ára (2015–2016)

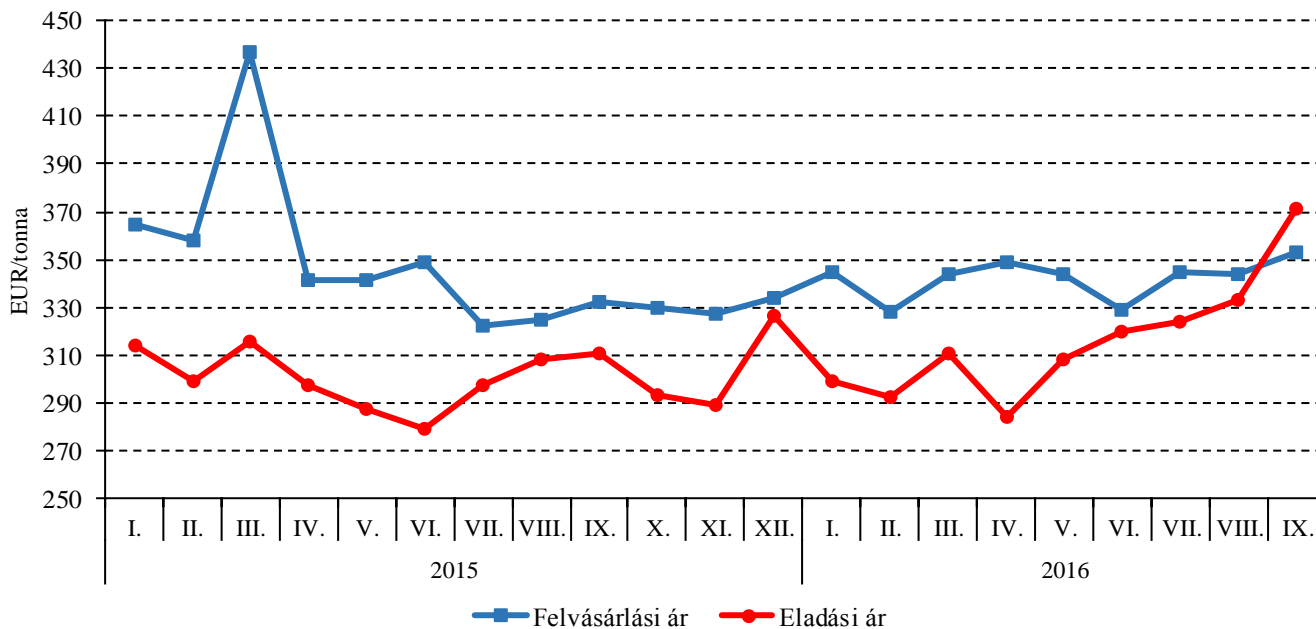
Forrás: Európai Bizottság

29. ábra: Az afrikai, karib-tengeri és csendes-óceáni térség országaiból származó fehér- és nyerscukor ára^{a)} az Európai Unióban (2015–2016)

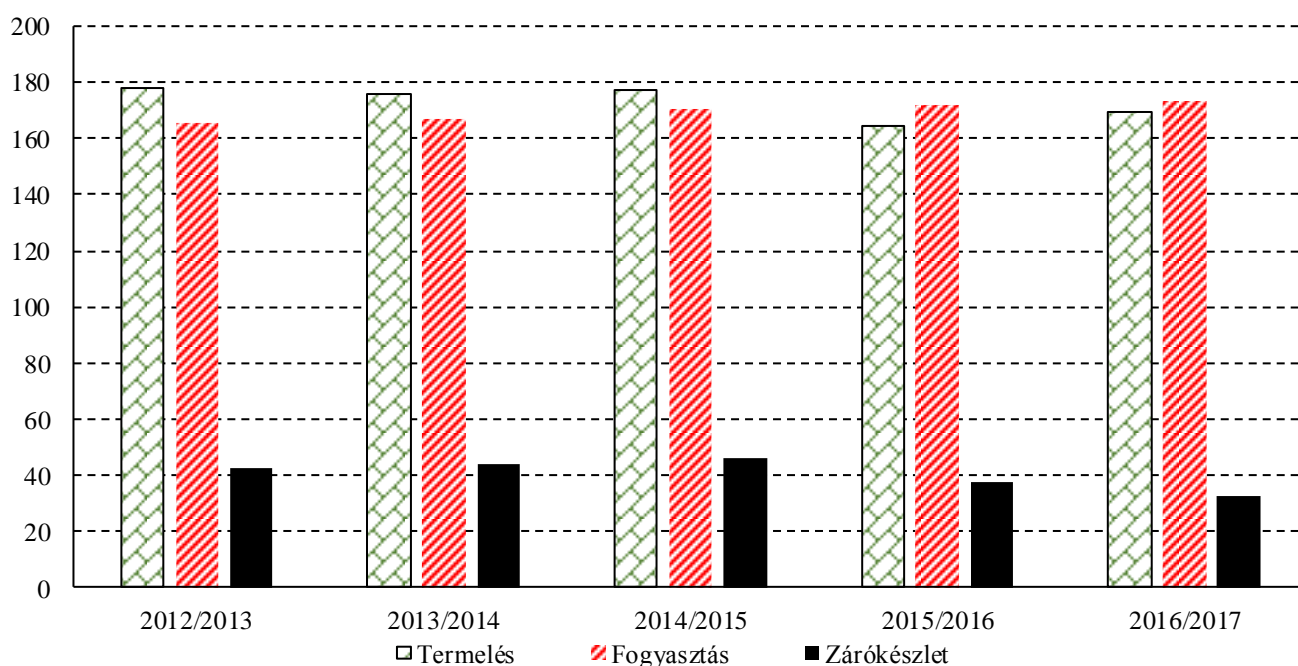
^{a)} CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő).
 Forrás: Európai Bizottság

30. ábra: Az ipari cukor felvásárlási és eladási ára az Európai Unióban (2015–2016)

Megjegyzés: eladási ár: élesztő és gyógyszeripari cégek átlagárai, felvásárlási ár: termelők és feldolgozói átlagárai
 Forrás: Európai Bizottság

31. ábra: A globális cukortermelés, -fogyasztás és a cukortöbblet várható alakulása (2012/2013–2016/2017)

Forrás: USDA

22. táblázat: A cukorrépa termésátlaga az Európai Unióban

	2015	2016 ^{a)}	Az elmúlt öt év átlaga
EU	71,9	73,8	71,8
Ausztria	62,8	77,3	70,6
Belgium	85,1	78,3	77,8
Csehország	59,4	66,1	64,0
Németország	72,2	74,9	71,9
Dánia	66,9	64,2	64,0
Finnország	32,7	38,0	36,7
Franciaország	87,5	88,2	89,2
Horvátország	–	63,1	52,5
Magyarország	57,7	69,2	54,0
Nagy-Britannia	69,0	71,0	70,6
Olaszország	57,0	57,8	55,9
Litvánia	50,6	53,4	51,7
Hollandia	83,3	81,9	81,2
Lengyelország	52,0	53,5	52,8
Románia	39,1	41,6	36,7
Svédország	60,8	64,7	63,5
Spanyolország	95,9	97,7	89,4

^{a)} Előrevetítés.

Forrás: Európai Bizottság

23. táblázat: **Az Európai Unió cukormérlege (2013–2024)**

	millió tonna											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cukorrépa-termelés	108,3	116,8	112,3	114,0	113,5	113,9	114,6	115,1	114,9	114,8	114,8	114,7
EU-15	88,8	95,9	92,8	94,3	93,8	94,1	94,8	95,4	95,4	95,4	95,5	95,5
EU-13	19,4	20,9	19,5	19,7	19,7	19,8	19,8	19,7	19,5	19,4	19,3	19,2
Cukortermelés ^(a)	15,3	17,6	15,8	16,1	16,5	16,6	16,7	16,8	16,8	16,9	16,9	16,9
Cukorkvóta	13,5	13,5	13,5	13,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
EU-15	12,5	14,6	13,0	13,3	13,6	13,7	13,8	13,9	14,0	14,1	14,1	14,2
EU-13	2,8	3,0	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8
Felhasználás	18,0	17,7	18,3	17,7	18,5	17,2	17,2	17,2	17,0	17,2	17,1	17,0
Import	3,7	3,0	3,1	2,7	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
Export	1,5	1,6	1,5	1,5	1,5	1,3	1,4	1,5	1,7	1,7	1,8	1,9
Nyitókészlet ^(b)	3,2	2,7	4,0	3,1	2,6	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Zárókészlet ^(b)	2,7	4,0	3,1	2,6	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
EU cukorár (EUR/tonna)	600	495	543	496	416	414	406	415	424	427	444	458
Világpiaci ár (EUR/tonna)	355	350	375	396	374	351	345	352	360	382	397	410
EU Referenciaár (EUR/tonna)	404	404	404	404	404	404	404	404	404	404	404	404

^{a)} A cukortermelés és az előző évi átmenőkészletek összege, nem tartalmazza az etanolkészletet.

^{b)} A készletek tartalmazzák az előző évről átvitt mennyiségeket.

Forrás: Európai Bizottság

24. táblázat: **Az Európai Unió izoglükózmérlege (2013–2024)**

	millió tonna											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termelés	0,7	0,7	0,7	0,7	1,4	1,4	1,5	1,7	1,9	2,0	2,2	2,4
EU-15	0,3	0,3	0,3	0,3	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	1,0
EU-13	0,4	0,4	0,4	0,4	0,8	0,9	0,9	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3
Izoglükózkvóta	0,7	0,7	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izoglükóz-felhasználás	0,7	0,7	0,7	0,7	1,3	1,4	1,5	1,6	1,8	1,9	2,1	2,2
Import	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Export	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Forrás: Európai Bizottság

